

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 11. V Celovcu 15. novembra 1878. XXVII. tečaj.

Pridiga za I. adventno nedeljo.

(Kaj je advent in kako ga obhajati? Gov. J. R.)

„Bratje! vemo, da je že ura, da od spanja
vstanemo.“ (Rim. 13, 11.)

V v o d.

Z današnjo nedeljo smo pričeli adventni čas, kterega katoliška cerkev že od nekdaj med svete čase šteje. Ako vam tedaj, ljubi kristjani! v prvi adventni pridigi s sv. Pavljem zakličem: „Bratje! veste, da je že ura, da od spanja vstanete“, me vprašate, kaj pomenjajo te besede: je že ura, in vstanimo od spanja? Ves čas našega življenja je komaj ena ura v primeri k neskončni večnosti; zakaj tavžent let je v Gospodovih očeh, kakor včerajšnji dan, ki je pretekkel, govori David. Tedaj je ves čas, ki nam je, zveličati se, odločen, le kratek, eno samo uro dolg, in zavoljo tega ne smemo svoje pokore in poboljšanja svojega življenja kar nič odlašati, temuč ga danes, zdajle, precej to uro začeti, kakor nas tudi Jezus svari s temi besedami: „Čujte, ker ne veste ne dneva, ne ure. Ura je tu, da od spanja vstanemo.“ Kdo pa spi med nami? V duhovnem pomenu vsak spi, kateri je len in tožljiv v dobrem, v molitvi, v obiskovanji službe božje in prejemanji svetih zakramentov. In grešnik nima od svojega tožljivega, mehkužnega in sladnega življenja, kedar mine, nič več shraniti, kakor kdo, ki se iz spanja prebudi, od svojih sladkih sanj. Kdor v smertnem grehu živi, živ je mertev; živ po telesu, mertev po duši, ki jej gnade božje manjka. Kakor tisti, ki se iz spanja zbudi, tako rekoč vnovič živeti začne, tako moramo mi zdaj v adventu grehu za vselej odmreti in novo, spokorno življenje začeti. Prav iz tega namena je adventni čas postavljen. Da vas tega prepričam, vam bom danes razlagal:

1. kaj je advent? in
 2. kako spodobi se adventni čas posvečevati?
- Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi z nami zdaj in vselej?

I. del.

Kaj je advent? Beseda advent je latinska in pomenja prihod; nam kristjanom pa ta beseda pomenja prihod Jezusa Kristusa na svet. Prihod Jezusov pa je dvojen vzeti: eden, ki je že bil, in eden ki še le bo; prišel je na svet Odrešenik, prišel bo spet Sodnik. Obojega prihoda se moramo ta sveti adventni čas posebno spominjati.

1. Pervi advent ali prvi prihod Jezusa Kristusa, našega Gospoda, je bil pred 1878 leti, ko je edinorojeni Sin božji zavoljo nas in našega zveličanja iz nebes na zemljo prišel, človek postal, spočet bil od sv. Duha in rojen od Marije, prečiste device. Njegovega prihoda so ljudje že od začetka sveta čakali. Milostljivi Bog je precej po grehu, ki sta ga Adam in Eva v raji storila, Odrešenika obljubil, kateri bo zapeljivi kači, satanu, glavo sterl. „Sovraštvo bom naredil med teboj in ženo, med tvojim in njenim zarodom. On, od žene rojen, bo tebi glavo sterl, in ti ga boš v peto zalezovala“, djal je Bog kači.

Vera na to božjo obljubo se je ohranila pri ljudeh od Adama do Noeta, od Noeta do Abrahama, od Abrahama do Mojzesa, od Mojzesa do Davida, in od Davida do Kristusovega rojstva; in je bila od časa do časa oživiljena po prerokih, kateri so po božjem razodenju čedalje bolj razločno popisovali, kdaj in kakošen bo obljubljeni Odrešenik na zemljo prišel. Vera v Jezusa Kristusa, našega Zveličarja in Odrešenika, je tedaj tako stara, kakor človeški rod; ker so že od začetka sveta ljudje v tistega verovali, po katerem bo svet odrešen in z Bogom spravljen. Samariška žena je rekla Jezusu pri vodnjaku: „Vem, da Mesija pride, kateri se imenuje Kristus; kedar tedaj On pride, nam bo vse oznanil.“

Koliko časa je pa Bog odlašal, preden je ljudem Mesija ali obljubljenega Odrešenika poslal? Od stvarjenja sveta do Kristusovega rojstva štejemo 4000 let. Ljudje so morali se učiti spoznati, kako velik in ostuden da je greh; kako velika je nesreča, v katero se je ves človeški rod zavoljo njega pogreznil in kako dobrotljiv da je nebeški Odrešenik; zavoljo tega so morali 4000 let adventni čas obhajati in se na prihod božjega Odrešenika pripravljati.

Tega prvega prihoda Jezusovega na svet nas želi katoliška cerkev vsako leto adventni čas opominjati; kakor tudi vsako leto Božič ali praznik milostipolnega rojstva našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa tako živo in pobožno obhaja, kakor da bi bil vsako leto vnovič med nami rojen. Kakor so morali ljudje okoli 4000 let na Gospodov prihod se pripravljati; tako zdaj cerkev za-

poveduje, da naj se vsako leto štiri tedne na visoki Božični praznik pripravljamo, da bi bil Jezus po duhovnem tudi v našem sercu rojen, — da bi naše serce s svojo gnado napolnil in prerodil.

2. Ravno ta Jezus Kristus, ki je pervikrat kakor Zveličar na svet prišel, bo prišel še enkrat, namreč poslednji dan kakor sodnik živih in mrtvih. Ta je drugi Jezusov prihod — advent, kterega nas spet ta sveti adventni čas spominja. Kako strašen bo ta drugi Jezusov prihod, pove nam to in poprejšno nedeljo brano evangelje. „Znamenja bodo na solncu in mescu in zvezdah, in na zemlji bo velika stiska in grozovito divjanje med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov. Ljudje bodo koperneli od strahu in čakanja tistega, kar ima čez ves svet priti; zakaj nebeške moči se bodo gibale. Tedaj bodo videli Sinu človekovega priti na oblaku z veliko oblastjo in častjo.“ Takrat bojo vsi, tudi najbolj skriti grehi, kar jih je kdo v mislih, v željah, z besedo, z djanjem ali zamudo dobrih del storil, pred vsim svetom razodeti. Takrat bojo jokali in tulili vsi grešni rodovi na zemlji. Tako strašen bo drugi Jezusov prihod! Kdo bi tedaj ne hotel iz spanja se prebuditi, duhovne lenobe premagati, vseh grehov zapustiti, grešne navade izruvat in za svoje grehe vrednega sadu pokore obroditi, ako se večkrat zmisli sodnjega dne, zmisli Jezusa Kristusa, ki bo prišel soditi žive in mrtve?

Od kar je bil Jezus z oljske gore v nebesa odšel, že čez 18 sto let čaka svet, čakamo vsi poslednjega dne, drugega prihoda Kristusovega in ne vemo, kako dolgo bomo še čakali, kako dolgo bo ta adventni čas trajal? Morebiti doživimo konec sveta, morebiti ga ne doživimo. Živimo pa takrat ali poprej umerjemo, vendar bomo vsi pred božjega Sodnika prišli, kateri bo vse ljudi, žive in mrtve sodil. Tako govori božja beseda v listu sv. Pavlja do Korinčanov: „Mi vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme slehern, kakor je storil, ali dobro ali hudo.“ Za slehernega človeka ni izmed vseh njegovih dni noben dan imenitniši, kakor sodnji dan, ker mu bo ali večno srečo ali večno nesrečo prinesel! Na ta imenitni dan bi se moral pač slehern človek vsak dan pripravljati, pa ves v časno zamišljen marsikteri le prerad svojih poslednjih reči, smerti in sodbe, pozabi! Kako modro ravna tedaj naša mati katoliška cerkev, da adventni čas vsako leto tudi iz tega namena obhaja, da bi se s posvečenjem tega časa vrednih storili, pri drugem Jezusovem prihodu pred njegovim sodnjim stolom brez strahu, varno in mirno stati. Prav je tedaj in spodobno, da me vprašate, kako moramo adventni čas posvečevati? Odgovorim vam to v drugem delu.

II. del.

Da adventni čas prav posvečujemo, je treba

a) nekterih reči se varovati in b) nektere reči zvesto spolnovati.

a) Česa se moramo sv. adventni čas varovati?

Ta sveti čas se moramo vsega greha in če celo sence greha varovati. Greh ni nikoli pripuščen, taki sveti čas pa je dvakrat prepovedan. Svete čase, kakor je advent, moramo kakor svete kraje, postavim cerkve, v posebni časti imeti, kakor je greh na svetem kraju, kakor v cerkvi, na britofu storjen veči, tako si tudi večo kazni božjo nakopljejo taki, kateri se prederznejo, v nedeljo ali praznik, v adventnem času ali v štiridesetdanskem, kvaternem ali drugem zapovedanem postu ktero božjo ali cerkveno zapoved prelomiti. Kar je svetega, moramo v mislih, besedah in z djanjem posvečevati, ne pa z grehom ogerdovati.

Posebno nam prepoveduje sv. cerkev v adventu, kakor v velikem postu, očitno obhajanje ženitnin, godce, ples, vse hrumeče veselice, in vse, kar bi nas opoveralo, pokoro delati in dela bogaboječnosti opravljati. Premislite posebno zdaj peto cerkveno zapoved, ki pravi: „Ne obhajaj ženitnine o prepovedanih časih!“ in vedite, da, kakor ni pripuščeno, zdaj očitno ženitnino obhajati, tako tudi ni pripuščeno pijančevanje, vasovanje, nerodno prepevanje, rijovenje in kričanje. Ne nad norostmi sveta in posvetnimi rečmi, temuč nad Bogom in tem, kar je božjega, moramo ta čas svoje veselje imeti. Ako sv. Pavelj kristjanom za vsak čas ta nauk daje: „Veselite se vselej v Gospodu; če rečem, veselite se. Vaša spodobnost bodi znana vsem ljudem; Gospod je blizo“; je ta nauk nam zdaj pred Božičem še potrebniji; zdaj posebno mora naša spodobnost vsem v oči posijati; v cerkvi, doma, na potu, in v družbi se moramo tako spodobno, tiho, mirno, trezno in sramožljivo obnašati, da bi tudi krivovernik, ali Jud, ako bi ta čas k nam prišel, iz našega zadržanja lahko spoznal, da sveti čas obhajamo. „Gospod je blizo“, ne le zavoljo tega, ker je Bog povsod in nas povsod vidi, kar delamo; temuč tudi zavoljo tega, ker je blizo nas naš Zveličar, kterege rojstni spomin bomo kmalo obhajali; ker nam je blizo kakor naš sodnik, pred kterege bomo morda kmalo stopili in mu zelo od vsake nepotrebne besede odgovor dajali.

b) Ktere reči moramo v adventu zvesto opravljati?

Pred vsem drugim moramo pokoro delati za svoje grehe, da potolažimo razžaljenega Boga. Saj slišimo iz evangelja v adventnih nedeljah, kako je Janez Kerstnik Judom pokoro oznanoval in jih pripravljaj, naj tako vredno Mesija sprejemejo. Tudi nedeljski listi v adventu nas opominjajo, naj delamo pokoro, naj prenovimo serce, naj trezno, čisto, mirno, ponižno živimo in zatiramo vse hude navade. Vse to nam kaže, da moramo delati pokoro in poboljšati svoje življenje in se tako na Gospodov prihod, na svete Božične praznike pripravljati. Čas adventa je, kakor velikega posta, čas pokore; kakor v postu, tako tudi v adventu službo božjo v višnjevi obleki opravljamo; višnjeva boja pa je že od nekdanj podoba žalosti, pokore

in zatajevanja samega sebe. Že v šestem stoletji je dal sv. papež Silveri zapoved, da naj tisti, ki le malokdaj k Gospodovi mizi pristopajo, vsaj sleherno nedeljo v adventu in v velikem postu sveto obhajilo prejmejo. Daslih te zapovedi zdaj več nimamo, naj vendar slehernega zmed nas lastna vest in skerb za večno zveličanje spodbode, da vsaj enkrat v adventu svoje serce po čisti in zgrevani spovedi greha očistimo in sv. rešnje Telo vredno prejmemo. Ako vam svetujem, da v adventu vsak dan zvečer svojo vest sprašujete in grevengo nad svojimi grehi obudujete; ako vas opominjam, da ta čas vsakteri svoje delo iz ljubezni do Boga in iz dobrega namena opravljajte; da svoje križe in nadloge, ki vas zadevajo, poterpežljivo prenašajte; vam vse te dobre dela za to priporočam, ker želim, da bi sveti adventni čas spodobno posvečevali.

K posvečevanju tega svetega časa gre pa tudi molitev, post in milošna. Angelj Rafaelj je djal pobožnemu Tobiju: „Dobra je molitev s postom in ubogajme dajanjem“. Molite tedaj večkrat in dalj, obiskujte službo božjo v cerkvi, ne samo ob nedeljah, temuč tudi ob delavnikih in hodite k zornicam; molite vsak večer sv. roženkranc in berite kake svete bukve. — Postite se ob zapovedanih adventnih postih, v sredo in petek; ne zderžite se le mesnih jedi, temuč tudi postne si pritergujte, kolikor komu zdravje in težko delo pripušča. Nekdaj so se ves čas od sv. Martina do Božiča postili; Martinov večer je bil in je skoraj še kakor pustni večer. Ker radi martinujete, morate se tudi ob zapovedanih dneh radi postiti. — Premožni pomagajte ubožnim; ubožci svojo revo voljno prenašajte. Kristus je pervikrat tudi ubog na svet prišel; in pri svojem drugem prihodu sodnji dan bo do tistih usmiljen, kateri so bližnjemu usmiljenje skazovali. Poreče jim: „Kar ste dobrega storili kteremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili!“

Sklep.

Ljubi kristjani! večkrat se pritožujete, da druge čase ne morete veliko dobrega storiti. Nadomestite tedaj v adventu, kar skoz poletje zamudite. Molite, hodite v božjo vežo, opravite dobro spoved, berite ali poslušajte svete bukve brati, in postrežite bolnim in ubogim — vse iz ljubezni do Jezusa, kateri je iz ljubezni do nas se večlovečil in za nas na križu umeril; varujte pa se slehernega greha, ker bo vse hudo kaznoval, kedar spet kakor Sodnik na svet pride. To opominovanje velja vsakemu in vsak čas; velja posebno za sv. adventni čas, kjer še ponovim, kar sem v začetku pridige iz nedeljskega lista rekel: „Bratje! vemo, da je ura že tu, da od spanja vstanemo. Zakaj naše zveličanje je blizo“; pred durmi je rojstni dan našega Zveličarja, kterega moramo čedalje bolj spoznati in ljubiti. Noč je prešla, naj zgine tudi tema nevere in greha od nas. Dan se je približal, luč vere in čednosti naj zmiraj svetleji

med nami sveti. Verzimo od sebe dela teme, take dela, ki jih vsak videti ne sme; in oblecimo orožje luči, resnice in pravice. Kakor po dnevu pošteno hodimo, da bo smel naše besede vsak slišati in naše dela vsak, tudi Bog videti. Ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nehvaležnosti, kar se kristjanu nobenkrat, najmanj pa ta sveti čas ne spodobi. Ampak oblecite Gospoda Jezusa Kristusa; bodite Jezusovega duha, živite kakor kristjani, kakor Jezusovi učenci, da vas bo tudi pri sodbi za svoje spoznal, in kakor svoje vzel v svoje kraljestvo, — v nebesa. Amen.

Pridiga za praznik neomadežanega spočetja Marije device.

(Ne po svetu, pa za svet živimo! gov. L. F.)

„In veliko znamenje se je prikazalo na nebu: Žena s solncem obdana in luna pod njenimi nogami, in na njeni glavi krona iz dvanajst zvezd.“ (Apokr. 11, 1.)

V v o d.

Že smo blizu sred adventa; advent pa je pripravljanje na prihod Odrešenika našega. 4000 let so ljudje stare zaveze zdihovali po Mesiju ali obljubljenem Odrešeniku; vedeli so, da so Odrešenja potrebni — pa sami se niso mogli odrešiti; čutili so in zdihovali pod težo nadlog, katere so zadevale ves človeški rod zavoljo greha prvega človeka — pa pomoči zoper nje niso vedeli. Vedel je za njo in ljudem odvzeti tudi obljubil le sam Bog. V spomin na 4000 let, v katerih so ljudje živeli brez Odrešenika, je postavljen adventni čas, ki obsega 4 nedelje. Najlepši praznik v adventnem času je praznik neomadeževanega Spočetja prečiste device Marije. — Pred solncem se prikaže na nebu juternja zarja; kdor jo ugleda, se je veseli, ker nanzanja, da se bo tudi solnce prikazalo na nebu. Več, kakor solnce nam je Jezus, zato je tudi Marija, ktera nam je Jezusa rodila, tudi več kakor juternja zarja. Kdor ljubi Jezusa, mora ljubiti tudi Marijo; kdor Jezusa časti, mora častiti tudi Marijo. — Danes je dopolnjenih 24 let, kar je Rimski papež Pij IX. v imeni kat. cerkve izrekel in zapovedal verovati kakor versko resnico, da je bila Marija po posebnem čudežu milosti božje spočeta brez greha, da, ona edina izmed vseh človeških otrok, ni bila doteknjena ali omadeževana od poerbanega greha, da je bila čista vsakega greha že od prvega trenutka svojega spočetja. Spomin na to resnico obhajamo danes. — Veste, da je danes že 9. dan, da obhajamo pobožnost v čast neomadeže-

vanemu spočetju; veselo mi je bilo gledati, kako ste radi in pogostoma to svečanost obiskovali. Deržal sem jo nalašč pred oltarjem sv. Jožefa, kjer vidite zgoraj prav lepo podobo matere božje — device Marije. Danes sklenemo to svečanost — pa predenj jo sklenemo, pogledjmo še podobo device Marije, katero vidimo gori med podobo sv. Jožefa. Vidite Marijo stati na krogli, ktera pomenja vesoljni svet; krog sveta se ovija kača, podoba hudega Duha in sovražnika človeškega rodu. Marijo vidimo kači na glavo stopati. Roke ima sklenjene in čči obrnjene proti nebesom — to pomenja, da Marija vedno za nas Boga prosi. Glavo pa obdaja svitla krona, znamenje čednost in milost, ktere se svetijo v njenem življenji. Glejte, preljubi! to podobo vam mislim danes razlagati — in dokazati, da:

1. Marija ni živela po svetu,
 2. da je pa Marija živela za svet.
- Jezus! blagoslovi naše premišljevanje.

Razlaga.

1. Marija ni živela po svetu — to se pravi: Marija ni živela tako, kakor svet živi. Zato vidimo Marijo v nekterih podobah stati nad svetom, ki je okrogel in se verti; — mesec se pa spreminja — sedaj je ves svitel ali polni mesec, potem se zmanjšuje, tako da postane popolnoma temen — in spet potem narašča. Zato sta okrogli svet in tudi mesec podobi nestalnosti ali nestanovitnosti. Kakor je nestalen svet, še več so ljudje nestalni ali nestanovitni, — kdo bi mogel to tajiti? Kar ljudje danes začnejo, jutre poderajo; kar danes želijo, drugi dan zaveržejo; kar danes ljubijo, jutre sovražijo; kar danes povzdigujejo do nebes, jutre že tlačijo v blato. Ja nestanoviten je svet, podoben mesecu, ki se ves čas spreminja, podoben okroglemu svetu, ki se ves čas verti. Zato uči že sv. Duh: „Neumnež je spremenljiv kakor mesec; pobožen mož pa ostane v modrosti kakor solnce“ (Ekl. 27, 12.)

Ali je pa bila tudi Marija tako nestanovitna, kakor je nestanoviten svet? Ne! Marija ni živela po svetu; — ni bila nestanovitna, kakor je nestanoviten svet. Kar je spoznala za edino potrebno, to je iskala stanovitno; pota, kterega je spoznala za pravega, ni več zapustila; stanovitna je bila v veselji in sreči, da se ni prevzela; stanovitna tudi v največi žalosti pod križem, da zaupanja v Boga ni zgubila, ampak Bogu in božji volji se popolnoma vdala. Zavoljo te stanovitnosti vidimo Marijo stati nad svetom ali pa tudi nad polomescem. Pogledjmo pa svet, — odprimo oči svoje in pogledjmo ljudi, kmali bomo spoznali, da ravno stanovitnosti nad njimi največ pogrešamo. Vsaki dan prinaša druge šege, druge navade ali mode, in glejte svet, ljudje se njim vklanajo, — kar se ljudem danes do-

pada, jutre to že zaveržejo. Le v tem si iščejo sreče, da bi se ravnali po tem minljivem svetu — pa svet jih srečnih ne stori; serce ostane prazno. — Glej človek v svoje serce in videl boš, da si tudi ti nestanoviten. Ti spoznaš, to ali uno, kar si storil, ni prav; vest ti očita — ti skleneš in obljubiš, da tega ne boš delal več; ali glej, le malo ur preteče, in kar si pred obljubil tako sveto in zvesto, si popolnoma pozabil, grehu si spet zapadel; ali to ni nestanovitnost? Kedar si v sreči, zaupaš v Boga; Bog ti pa pošlje kako nesrečo, te obišče z boleznijo, kmalo ti mine zaupanje, kmali začneš tožiti črez božjo previdnost; — vidiš, to stori tvoja nestanovitnost. Sedaj skleneš storiti dobro delo; terden je sklep in misliš to izpeljati, kar si si predvzel. Naj pa le pride kak majhen zadržek, naj ti kdo pove, ta ali uni človek te je hudo obsodil, in kar precej ti upade serce, in pustiš svoj sklep, dobro delo, ki si ga mislil storiti, zaostane. Tako, preljubi! so nestanovitne naše misli, nestanovitno naše delovanje, stanovitni smo le v enem, to je, v nestanovitnosti.

Poglejte na Marijino podobo; — nad svetom stoji, ker ni živela po nestanovitnem svetu; in tako nas uči, naj se tudi mi ne ravnamo po tem nestanovitnem svetu, ampak naj ostanemo stanovitni v tem, kar za prav in dobro spoznamo, stanovitni v veri, upanji, ljubezni do Boga in bližnjega: „Kdor je stanoviten do konca, bo zveličan.“

Poglejmo na podobo, kaj vidimo še pod Marijinimi nogami? Kača se ovija krog sveta, Marija jej na glavo stopa. Kaj pomenja kača? Veste, da je ta kača podoba tistega hudega Duha, kateri je v podobi kače zapeljal prva dva človeka v paradizu, da je podoba tistega greha, kateri je iz prvih dveh človekov prešel na ves človeški rod in mu pravimo poerbani ali izvirni greh. Okoli sveta vidimo kačo se ovijati v znamenje, da ves človeški rod, celi svet terpi in zdihuje pod nasledki ali sadjem prvega greha. Ta greh je bil kriv, da pride človek z grehom že na svet; ta greh je kriv, da je oslabil človeški um, shujšala se njegova volja: ta greh je prinesel na svet bolezni, reve, solze, britkosti, skoz ta greh je prišla smert na svet in pride nad vse ljudi, kakor sv. apostelj Pavelj uči: „zato ker so vsi ljudje grešili v prvem človeku“. Zato ovija kača celi svet, ker je greh prvega človeka škodoval celemu svetu. Le Marijo vidimo stati nad kačo, ker le edino Ona po posebni gnadi milosti božje od tega greha ni bila zadeta, le njej zapeljiva kača ni mogla škodovati; — že v spočetji je bila brez greha in je ostala čista in neomadeževana od greha skoz celo življenje. Tudi v tej reči moramo reči: Marija ni živela po svetu; svet je pregrešen. Marija je ostala brez greha; — svet je prevzet. Marija tudi v najviši časti, kot mati našega Odrešenika, ni se prevzela, ampak ostala je vsa ponižna dekla Gospodova.

Prevzetija — oh ta je tudi naše dni — tista nevarna kača, ktera toliko ljudi omoti in zapelje; prevzetija povsod, kamor pogledaš. Otrok še ni dorastel in že prevzetuje, svojim starišem vključuje. Prevzetuje v obleki, kakor da bi bil človek le toliko vreden, kolikor na sebi nosi.

Prevzetija v podložnih, ker hoče se vsak povzdigovati čez svoje predpostavljene; — prevzetija še clo zoper samega Boga, ker se svet že noče vklanjati Bogu. Kam bo zapeljala ta prevzetija? Jes rečem, da k žalostnemu koncu. V starem testamentu so hotli ljudje speljati velik turn, kteri bi segel do nebes; Bog pa ljudem zmede jezik, tako, da eden drugega ni več zastopil; delo so morali pustiti, in še današnji dan pričajo razvaline to prigodbo in božjo sodbo nad prevzetnostjo. Sv. Duh uči: „Bog se zoperstavlja prevzetnemu, ponižnemu pa deli svojo gnado.“ Marija nad kačo stoječa nas uči ravno to; uči nas: naj bodemo ponižni, ne živimo po tem prevzetnem svetu, ne dajmo se zapeljati kači prevzetnosti. Učimo se vsi ponižnosti od Marije! Otroci bodite ponižni in poslušajte stariše; posli bodite ponižni in pokorni svojim gospodarjem in gospodinjam. Bodite ponižni tudi v sreči, v mladosti in v boljši obleki; pred Bogom ne velja nič lepota, mladost ali obleka, ampak le lepo, čisto serce. Bodimo ponižni vsi in ponižajmo se pred Bogom. To nas uči Marija stoječa nad svetom in nad kačo, kar pomenja, da Marija ni živela po tem svetu. Vidimo pa na podobi, da Marija derži sklenjene roke in oči obrnjene proti nebesom; to pomenja, da je Marija živela za svet, to se pravi: a) Darovala je svojega Sina za odrešenje sveta. b) prosila je Boga in vedno prosi za nas Boga.

2. H kači v paradizu je Bog djal: „Sovraštvo bom postavil med teboj in ženo, med tvojim semenom in njenim zarodom; ona ti bo sterla glavo, ti pa jej boš peto zalezovala.“ (I. Mojz. 3, 15.) S temi besedami je Bog kači naznanil kazen, ljudem pa obljubil Odrešenika. Obljubil je namreč, da bo od žene rojen ta, ki bo kači glavo sterl, t. j. končal moč in oblast hudega Duha, izbrisal in pokončal dolg prvega greha, in svetu spet zadobil usmiljenje in prijaznost božjo. Ta odrešenik, ki je oblast satanovo razdjel, je naš ljubi Jezus; in žena, ktera nam ga je rodila, je Marija, neomadeževano spočeta Devica.

Vemo, da je le Jezus naš Odrešenik, ker je On iz ljubezni do nas prišel na svet in postal človek, iz ljubezni do nas in prstovoljno je terpel za nas in umerl na križu, ali po preroku Izaiju: „Darovan je bil, ker je sam hotel,“ pa tudi to vemo, da ima Marija tudi svoje zasluženje. Tudi ona je darovala Jezusa s prstovoljo v naše odrešenje, ko jej angelj naznani, da bo mati postala, mu odgovori: „Meni se zgodí po tvoji besedi.“ Čez 40 dni nese Marija Jezusa v tempelj, in ga daruje popolnoma Bogu. Ko jej ljubega Sina zgrabijo in nedolžnega vlečejo v smert, ga Marija ne zapusti,

ampak ga spremlje na morišče. In ko Pravičai na križu umira, Njegova mati pod križem stoji; s sedmerim mečem žalosti v sercu daruje Marija svojega Sina za svet, za naše odrešenje, zato pravim — Marija je živela za svet — tako moramo živeti tudi mi.

Keršanski brat in sestra! ali si ti mar stvarjen sam za se? Gerdo bi bilo in velika sebičnost, kaj tacega misliti. Ko bi, vsak človek tako mislil, da je le za se stvarjen, ne pa tudi za druge, tedaj svet ne bi mogel obstati, ne bi bilo med ljudmi nobene prijaznosti, ne ljubezni, ne vsmiljenja. Noben človek ni stvarjen le za se, ampak tudi za svojega bližnjega; kar ima dušnih in telesnih moči, nima jih le za se, ampak tudi za druge; kar imaš časnega blaga in premoženja, ni ti ga dal Bog, da bi ga le ti vžival, ampak da bi delil tudi svojemu bližnjemu. Sebičen človek živi le za se, keršanska ljubezen pa nam veli, da moramo tudi za druge živeti, tudi drugim darovati svoje dušne in telesne moči, svoje blago in premoženje. Ako vidimo uboštvo, mi smo pa v sreči, ali smemo merzlo gledati uboštvo? Ako vidimo koga v žalosti, ali smemo ga pustiti brez tolažbe? ako vidimo bližnjega v zmoti in pregrehi, ali bi bilo prav, da bi se zato ne zmenili? Ne smemo tako ravnati, bila bi to gerda sebičnost, nekeršansko ravnanje. Ali bi bilo prav in lepo, da bi človek le tedaj pomagal k dobremu delu, kedar tudi sam iz njega dobiček ima? Gerda sebičnost bi bila, ako bi pri vsaki reči še le hotli računati, koliko dobička bom jez iz tega imel. Tako pravi kristjan ne računja, ampak pomaga k vsemu, da je le dobro in kolikor premore.

To nas uči Marija, ki ni živela po svetu, živela pa je za svet, ker je tudi ona svojega Sina darovala za naše odrešenje. Marija je živela za svet in živi za ta svet, ker Boga in svojega Sina prosi za nas. Od nekdaj je bilo Mariji najslajše veselje, ljudem pomagati, reve jim zlajšati, nadlog jih rešiti, žalostne tolažiti. To vidimo že pri ženitbi v Kani Galilejski; ko ubogim ljudem vina primanjka, prosi Jezusa in Jezus na njeno prošnjo vodo v vino spremeni. Kolikokrat je bilo ljudem pomagano na Marijno priprošnjo, to nam spričujejo zgodbe keršanske cerkve in sam Bog; zato jo častimo in kličemo našo pomočnico in priprošnjo, pomoč kristjanov, tolažnico žalostnih, zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov; zato jo vidimo, da na podobah sklenjene roke in oči proti nebesom obrnjene ima, kakor da bi Boga in Sina za nas prosila. S tem nas pa uči, naj tudi mi tako živimo, eden za drugega molimo, eden drugemu radi pomagamo v dušnih in telesnih potrebah. Sebičnost je gerda reč; sebičen človek je podoben ledeni plošči; naj je še tako lepa, vendar ne greje, ker toplote v sebi nima. Sebičnost vso kerščansko ljubezen v sercu zamori in zaduši, zatorej varujmo se je. Ne živimo le za se, ampak kakor Marija živimo za svet, za vse svoje bližnje. Največe veselje naj tudi nam bo, kaj dobrega storiti, svojemu bližnjemu pomagati v dušni ali telesni potrebi.

Sklep.

Premišljevali smo podobo Marije device, katero vidite gori v oltarji. Vidimo Marijo stati nad svetom in nad kačo, zato ker Marija ni živela, kakor živi ta svet; bila je stanovitna, ni bila omađeževana z nobenim, tudi ne z najmanjšim madežem greha. Vendar stoji na svetu, pa oči in roke ima obrnjene k nebesom, zato, ker je Marija živela in še živi za ta svet. Za naše odrešenje je darovala ljubega Sina, za našo srečo in zveličanje še zdaj prosi. Naj nam bo ta podoba živo pred očmi. Spominjajmo se, kedar jo pogledamo, kaj nas uči. Uči nas namreč: Kristjan, tudi ti si iz tega sveta, rojen na svetu, na svetu živiš nekaj let; ali ta svet vendar ni tvoja prava domovina, za ta svet nisi stvarjen, ampak za boljši, lepši svet; tvoja domovina je v nebesih. Dasiravno živimo na svetu, vendar ne smemo živeti le za ta svet, ne smemo svojega srca preveč navezovati na ta minljivi svet. „Iščite, nas uči sv. pismo, to, kar je zgoraj, ne tega, kar je na zemlji“. „Iščite najpred nebeško kraljestvo in njegovo pravico“. Svet, in kar nam svet ponuja, mine, pravica pa ostane vekomaj. Ne živimo, kakor živi pregrešni svet, ampak kakor Marija, glejmo, da se ovarujemo greha in krivice. Učimo se pa tudi od Marije, da ne smemo živeti le za se; ni dosti, da skerbimo le za svoje potrebe, za svoje truplo, za svojo dušo; živeti moramo tudi za svojega bližnjega, za svet; naša dolžnost in največe veselje mora nam biti, kaj dobrega storiti za druge, svojemu bližnjemu pomagati v dušnih ali telesnih potrebah. Tako bomo živeli po Marijinem zgledu; bomo sinovi in hčere najboljše matere, pa tudi vredni ž njo in njenim Sinom vživati večnega veselja. Amen.

Pridiga za II. adventno nedeljo.

(Homilija. Gov. G. M.)

„Janez, ko je slišal v ječi Kristusova dela, je poslal (k njemu) dva svojih učencev.“
(Mat. 11, 2.)

V v o d.

Janez, ko je slišal v ječi Kristusova dela, je poslal dva svojih učencev, in mu je rekel: Si ti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo? In Jezus je odgovoril in jima rekel: Pojdita, in povejta Janezu, kar sta slišala in videla. Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mertvi vstajajo, in ubogim se evangelje oznanuje. In blagor mu, kateri se nad menó ne bo pohujšal. Kedar sta pa odšla je Jezus začel množicam govoriti od

Janeza: Koga ste šli v puščavo gledat? terst od vetra majanega? Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte! kateri se v mehko oblačijo, so v kraljevih hišah. Ali koga ste šli gledat? preroka? Prav, vam povem, še več kakor preroka. Zakaj ta je, od kterega je pisano: Glej! jaz pošljem svojega angelja pred tvojim obličjem, kateri bo pred teboj tvoj pot pripravljal. — To so besede današnjega sv. evangelja. In če jih le nekoliko pre-mišljujemo, morajo se nam seosebno tri reči prav čudne zdeti, in scer te le:

1. da je Janez učence svoje poslal do Jezusa;
2. Jezusov odgovor, ki ga je dal Janezovim učencem;
3. hvala, s katero je Jezus povzdigoval sv. Janeza Kerstnika.

Čudne se nam morajo zdeti te tri reči, pravim: zakaj — kako je nek to, da Janez vprašuje, ali je Jezus tisti, ki ima priti, ali naj še drugega čakajo? In kako se vjema s tem vprašanjem odgovor Jezusov? Jezus namreč ne pravi ne: da, — ne: ne! In na zadnje, čemu Jezus Janeza tolikanj hvali in povzdiguje? Te tri reči bom skusil kratko in stalno razložiti; zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Kako je nek to, da Janez vprašuje Jezusa, ali je on obljubljeni Odrešenik, kateri ima na svet priti, ali ni? Saj je vendar Janez Jezusa poznal? Pravil je namreč ljudem, da zdaj zdaj ima Jezus med nje stopiti. Zraven tega je Jezusa kerstil, in pri kerstu Kristusovem je mu Oče nebeški sam naznanil, da je Jezus božji Sin, obljubljeni Zveličar. In Janez je že tudi sam kazaje na Jezusa rekel ljudem: „Glejte, Jagnje božje, ki odjemplje grehe sveta.“ Po tem takem Janez za se odgovora ni potreboval; potreboval pa ga je za svoje učence, ki jih je Jezusa vpraševat poslal. Eni zmed Janezovih učencev namreč so se Janeza tako terdo deržali, da so za njegovo čast vsi goreči le pisano pogledovali na Jezusa, ki je ravnokar učiti začel, in s čudeži spričeval svoje nauke. Tako močno so Janeza spoštovali, da so ga clo za Mesija imeli. Ta misel pa bi jim bila utegnila pozneje zlo škodljiva biti. Lahko bi jih bila zadrževala, da bi v Jezusa verovali ne bili. Janez je sprevidel, da iz ječe ne bo več prišel, ker je vedel, da mu togotna Herodijada streže po življenju. Da bi torej njegovi učenci za svoje zveličanje kake škode ne terpeli s svojo nezaupnostjo do Jezusa, in da bi se, kedar Janeza zgubijo, Jezusa oklenili, pošlje jih Janez do Jezusa z zuanim vprašanjem. Janez je dobro vedel, da bodo gotovo tak odgovor dobili, iz kterega bodo lahko posneli, da je Jezus obljubljeni Mesija, in da se morajo odsihmalo njega okleniti in vanj verovati, če hočejo najti svoje zveličanje. Kako modro je s tem Janez ravnal; ravnal

kot moder in previden oče na smertni postelji, ki svoje otročiče izroči zvestemu prijatlju in modremu učniku, kateri jih bo v božjem strahu redil, ter varoval zalezovanja zapeljivcev.

Kako lep zgled daje s tem sv. Janez vsem keršanskim staršem, in jih uči, skerbno biti za otročiče in jih izrejati v božjem strahu. Božji strah, ki ga bogaboječi starši vcepijo otrokom v serce, je najboljša dota, ki jo zamorejo jim zapustiti po svoji smerti. — Sv. Janez pa ne daje le staršem lepega zgleda; tudi nam vsem kaže pot do najboljšega učenika, h kateremu moramo v šolo hoditi, kterege se moramo držati, če hočemo doseči večno zveličanje. Prav čudno je, da je že eden neverskih modrijanov na-nj kazal, kterege so pričakovala vsa ljudstva Platon je bil, ki je rekel enemu svojih učencev: „Kaj da je resnica, ne vemo, moramo čakati tistega, kterege pričakujejo vsi dobri ljudje“. Kaj so pač vsi drugi nauki, ki se ne vjemajo z Jezusovimi nauki? Nič drugega niso, kot zmote, in zmoteni so vsi, ki se jih deržé! Kaj so pač vsi drugi učeniki, kateri ne hodijo za Jezusom? Nič drugega niso, kot zapeljivci; in zapeljani so vsi, kateri jih nasledujejo! Le en sam nauk je resničen, in ta je Jezusov nauk! Le en sam učenik je pravi učenik, in ta je Jezus Kristus, božji Sin in naš Zveličar. To resnico spoznati je bil svoje dni prisiljen nek prav neveren mož, čigar hčerka je ležala na smertni postelji. Hčerko je bila pobožna mati scer v božjem strahu redila; ali od očeta ni dobila in slišala drugih razun brezbožnih nauk. Zdaj je za smert bolna na postelji ležala. Oče ves žalosten tik postelje stoji, in hčerka ga je resno vpraševala rekoč: „Povejte mi, oče! kaj hočem verovati, ali to, kar ste me vi učili? ali kar so mi moja mati pripovedovali?“ Kakor strela iz jasnega vdari očetu ta beseda na serce. In tedaj reče: „Dete moje! derži se le tega, kar so te pobožna mati učili!“ S tem je hčerko spet nazaj peljal k Gospodu in mojstru, pri katerem edinem je najti zveličanje.

2. Zdaj pa premišljujmo odgovor, ki ga je dal Jezus učencema Janezovima. Jezus jima ni naravnost rekel, da je ali da ni obljubljeni zveličar; in vendar jima je dal tak odgovor, iz kterege sta prav lahko posnemala, da ravno on je tisti, kateri ima priti, in da jima ni treba še koga drugega pričakovati. Že po preroku Izaiju bilo je napovedano: „kedar Mesija pride, bodo se odpirale slepim oči, odmašile gluhim ušesa, razvezali mutastim jeziki in hromi bodo poskakovali kot jeleni“. (Izaija 35, 5.; 61, 1.) S svojim odgovorom je hotel tedaj Jezus to le povedati: Veste, kaj je pisanega od Mesija. Dela, ki so od njega napovedana, jes doprinašam, kakor slišite, in vidite z lastnimi očmi. Sami toraj sodite in spoznali bote, da sem zares obljubljeni Mesija. — Pri tem odgovoru tudi ne smemo v nemar puščati Jezusove ponižnosti, kedar se sklicuje na svoja dela. On ne pravi: Jaz dajem slepim pogled, gluhim posluš, mertvim življenje itd.; ampak le prav priprosto pove: „Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mertvi vsta-

jajo itd.“ Kako lepo nas s tem podučuje, da naj bodemo prav prosti in ponižni, kedar smo primorani sami od sebe govoriti. Uči nas, da naj nikar ne delamo dosti besedi, in da naj le rajši naša djanja govoré.

Po tem nauku je ravnal tudi sv. Nikolaj, ter je po noči skozi okno vergel nesrečnemu očetu toliko denarja, da je pošteno h kruhu pripravil svoje tri hčere . . . Ponižen, ki je bil, je na tihoma dobro storil brez vsega hrupa in razoznanovanja!

Toda dosti je kristjanov, ki imajo usta široka; malo pa takih, — Bogu bodi potoženo! — katerih dela bi keršanska bila. — Svojemu odgovoru pridjal je Jezus tudi še tele besede: „In blagor mu, kateri se nad menó ne bo pohujšal.“ Te besede govoril je Jezus najpoprej zavoljo učencev Janezovih. Učenci Janezovi bili so vajeni Janezovega ojstrega življenja in resnega obnašanja. Berž ko ne sta se spodtikala nad Jezusovo prijaznostjo, s katero je sprejemal slehernega, ki je k njemu prišel. Zato je pristavil Jezus tiste besede, s katerimi je hotel to le reči: „Nikar se nad tem ne spodtikujta, če ne zagledata nad menoj Janezove ojstrosti. Za kaj drugega bil je Janez, za kaj drugega sem jaz poslan. Janez je moral ljudi k pokori buditi; jaz pa moram sprejemati tiste, ki so spokornega duha“, ki so pokoriti se pripravljani. — Pa tudi nam je Jezus s tim lep nauk zapustil. Hotel nas je podučiti, da ne smemo pre nagli biti v svojih sodbah. Včasih vidimo kakega človeka, ki je ves vesel in židane volje, ves prijazen in priljuden, in, po zunanjem soditi, ni videti, da bi samega sebe kaj dosti pokoril in mertvil in se svetu odpovedoval in njegovim željam; vendar le ne smemo takega človeka kar hitro za hudobneža in nezna boga oklicati, dokler nikomur v serce ne vidimo, dokler nimamo ključa do njegovega oserčja. — Pa tudi prav v sploh veljajo lahko te Jezusove besede. Le radi so se spodtikovali in se še spodtikujejo ljudje nad Jezusovo revščino; spodtikujejo nad njegovim priprostim in trudapolnim življenjem; spodtikujejo nad njegovim naukom, ki veleva zatirati in krotiti hudo poželjenje; spodtikujejo nad skrivnostmi sv. vere; spodtikujejo nad njegovo smertjo in njegovim terpljenjem. Vsem takim je hotel Jezus reči: „Blagor mu, kdor se z vsem tem ne da oplášiti in zaverniti, in voljno sprejme moj nauk, in zvesto hodi za menoj, in se me ne sramuje pred svetom; (Conferatur: Luk. 2, 34. Mat. 13, 55. Jan. 6, 53. Mat. 27, 40. apostoljsko djanje 24, 25.; 26, 24.) le tak človek bo v stanu, premagati vse zapreke, ki ga vstavljajo, kedar se je namenil, za menoj hoditi in verovati v me.

3. Ostalo je nam še od hvale kaj povedati, s katero je povzdigoval Jezus Janeza, kedar sta odšla njegova učenca. Zakaj je nek Jezus pohvalil Janeza še le potem, ko sta bila učenca že odšla? Zakaj ne vpričo učencev Janezovih? Jezus se ni hotel v sum postavljati ali ljudem v zobe dajati, kakor da bi bil s pohvalo Ja-

nezovo si hotel pridobiti njuna serca. Njegova volja je, da hodimo za njim ne iz kakih posvetnih namenov, ampak zavoljo njega samega. On hvali Janeza, kedar njegovih učencev ni zraven bilo, da bi nas učil, naj se nikar nikomur s tem ne prikupujemo, da bi ga v obraz hvalili, kakor prilizovalci delajo; in nikomur s tako pohvalo priložnosti ne dajali, da bi se napuhnil in prevzeten postal. Uči nas pa tem tudi, naj tudi mi sami nikar pohlepni ne bodimo po taki hvali, ktero bi nam ljudje vpričo nas dajali. Uči nas na dalje, naj od drugih, kedar beseda na nje naleti, in jih vpričo ni, le to pripovedujemo, kar lepega in hvalevrednega od njih vemo. Jezus Janeza hvali v ječo zapertega; s tem nas uči, da naj nikar ne zaničujemo in ne grajamo ljudi, ki so poprej imenitni in veljavni bili, zdaj ob imenitnost in veljavo prišli po nedolžnem. In na posled hvali Jezus Janeza, da bi nas s tem podučil, naj se potezamo za bližnjega poštenje in dobro ime, kedar mu jo kratijo nevedni ali hudovoljni ljudje. Ko bi videlo, da je Janez učence poslal vpraševat Jezusa, bi bilo okolistoječe ljudstvo lahko mislilo, da Janez sam nič kaj trdno ne veruje v Jezusa; ali pa, da je Janez kak zapeljivec, kateri si je ječo zaslužil, zdaj pa, ko mu za glavo gre, preklicuje, da ni prerok, za kar so ga ljudje imeli, ne božji poslanec, ampak da se je sam podstopil iz lastne prenapete glave ljudi podučevati. Da tej napčni misli v okom pride, potegne se Jezus za Janeza, in pohvali Janezovo stanovitnost, Janezovo nedolžnost in Janezovo preroško službo s tem, da poslušalce zavračuje na to, kar so sami videli nad Janezom; s tem, da jim vprašanja zastavlja, na ktera niso mogli drugači odgovarjati, kakor le Janezu v prid. S svojim vpraševanjem namreč jim je hotel Jezus reči: „Kaj, tak mož, kot je Janez, ki se tako neprestrašeno loti farizejev, in Herodu resnico brez ovinkov pove, mož, kterega ste sami tako močno spoštovali, bi se tako hitro spremenil, ter vero zgubil in drugih misel postal? Sami sodite! V puščavo ste k njemu zahajali, ker ste ga imeli za resnicoljubnega in stanovitnega moža. Kaj, tak mož kot Janez, ki je tako ojstro živel, in po posvetnih dobrotah nobenega poželjenja ni imel, tak mož bi grešnik bil? Ali vas ni ravno ojstro, ki jo je imel do samega sebe, k njemu privabila in primorala, ga za svetnika imeti? Sodite sami! Ravno zato, ko ste ga imeli za svetega moža, ste k njemu v puščavo hiteli. In res je Janez svet mož. Janeza ste za preroka imeli, in zdaj naj bi bil on mož prenapetih možganov? Povem vam, Janez je še več kot prerok; on je tisti angelj, od kterega prerok Malahija napoveduje, kterega bo poslal Bog pred Mesijem, naj bi pred njim pripravljaval njegov pot!“ (Malah. 3, 1.) Jezus imenuje Janeza več od preroka. Drugi preroki namreč so Jezusa le samo napovedovali, videli ga pa niso. Janez pa Jezusa ni le napovedoval, ampak je z njim vred ob enem času živel, je Jezusa kerstil, in ga vpeljal v njegovo delavnost in ga ljudem kazal. Kakor starašina ženinu nevesto je

vodil Janez k Jezusu izvoljene, in že tudi sam zajemal iz zaklada Jezusovega zasluženja, ter bil posvečen že v maternem telesu. (Jan. 3. 29. Luk. 1, 44.)

V tej pohvali Janezovi omenja Jezus treh reči, ki jih mora imeti vsakdo, kateri hoče v kraljestvo božje priti: stanovitnost, zatajevanje samega sebe (spokorno življenje) in preroško imenitnost, ali prav več kakor preroško imenitnost ali veljavo. Stanovitnost nam je potrebna, ker nebeško kraljestvo silo terpi. (Mat. 11, 12.) Po zatajevanju samega sebe se posebno loči kristjan od drugovernih ljudi. Preroška imenitnost naša pa obstaja v razsvitljenju po sv. Duhu, po katerem smo po aposteljnovih besedah vsi od Boga podučeni; obstaja v imenitnosti, ki jo imamo kot kristjani, in po kateri smo zavoljo gnad, ki jih v sv. keršanski cerkvi dobivamo, imenitniša in srečniša od prerokov, in po Jezusovih besedah clo bolj oblagodarjeni kot sv. Janez Kerstnik. (Mat. 13. 16, 17.)

Sklep.

Slišali smo: Jezus je obljubljeni Odrešenik, in nobenega drugega nimamo več pričakovati. (Dj. ap. 14, 12. I. Kor. 3, 11.) Zvesto se ga oklenimo, terdno se ga deržimo! Slišali smo, koga on pohvali, ktere čednosti on hvale vredne spozna; potrudimo se prilastiti te čednosti! Slišali smo, da naša imenitnost, to je imenitnost kristjanov, ni manjša od imenitnosti prerokov; prizadevajmo si, tako živeti, da bomo vredni te imenitnosti! Amen.

Pridiga za III. adventno nedeljo.

(Kdo si ti? ali si kristjan ali ajd? Gov. P. T.)

Duhovni in leviti so Janeza vprašali:
Kdo si ti?" (Jan. 1, 19.)

Vvod.

Kako je le vendar to, da ljudje dandanešnji za posvetne reči toliko skerbé in preterpé, za nebesa pa le malo ali clo nič? To pride memo drugega od tod, ker ljudje sami sebe nič prav ne poznajo, in toraj ne vedó v kakošnem stanu je njih duša. Tega pa ne vedó, ker se še morda nikoli niso prav in na tanko izpraševali. Svojo dušo pregledati, ali z drugo besedo: svojo vest na tanko izpraševati ni ravno lahko, tirja veliko truda in prizadevanja, in je prav neprijazna, zoperna reč, vendar pa neobhodno potrebna, ker brez pravega spoznanja svojega dušnega stanu ni ne odpuščenja ne odrešenja, kakor pri bolniku ni ozdravljenja, ako zdravnik ne ve

kaj in kje mu manjka in kaj ga boli. Da bi vam pripomogel, sam sebe prav poznati, vam bom vprašanje zastavil, ki so ga po današnjem sv. evangelju duhovni in leviti Janezu dali, rekoč: Kdo si ti? Ako tedaj vsakega zmed vas pobaram: „Kdo si ti?“ kaj mi bote odgovorili? Menda porečete: „Smo katoliški kristjani.“ Prav: toda vendar le utegne eden ali drugi scer kerščen biti, ki pa ne živi po keršansko temuč po ajdovsko, in potem takem ni pravi ampak je le neveren kristjan, tedaj ajd ali še hujši od ajda. To bi se vam utegnulo morda čudno zdeti; pa je vendar le taka. Da se pa prepričate, da so te moje ostre besede vendar le resnične, le pridno me poslušajte. Začnem v imeni Jezusovem.

Razlaga.

1. Drevo se po sadju spozna, po petju ptica; človeka pa razodeva djauje in govornica. Tudi kristjana ločiš po teh znamenjih od ajda.

Pravi kristjan ima živo vero v Boga. V njegovem sercu gori svitla čeznatorna luč, mu od sv. Duha pri sv. kerstu prižgana, ki mu sveti po poti življenja časnega, da Boga vedno bolj in bolj spozna, in vse zares ima, kar je on razodel in sv. mati katoliška cerkev verovati ukazuje. Ali s tem pravi kristjan še ni zadovoljen; ampak, kar v sercu veruje, očitno z jezikom ali z ustmi pred ljudmi spozna, in tudi po tem dela in ravna, in naj bi imel za tega del še toliko preterpeti, ali clo življenje zgubiti in umreti, kakor je umerlo toliko sv. mučencev za sv. Jezusovo vero.

Pravi kristjan tudi terdno v Boga zaupa in se vselej na-nj zanaša. Ne bo godernjal, naj bo vreme lepo ali gerdo; s takim je najbolj zadovoljen, kakoršnega mu Bog pošilja. Naj slana zeljišča smodi, ali toča žito drobi, naj strele švigajo in hiše užigajo, ne bo obupno žaloval; svest si je, da vse, kar Bog stori, modro naredi; in ako se tudi kaka reč našemu mesu ne prilega, pa duši v zveličanje služi in v dobro zaleže. V sreči in veselju na Boga ne pozabi, pa tudi v žalosti in terpljenju serca ne zgubi. Kedar se mu dobro godi, povzdigne roke in oči, in hvali Boga iz dna svojega serca za dobrote, ki mu jih da; ga pa nesreča obišče, pa vdano moli: „Zgodi se tvoja volja.“ S težkim srcem je šel Abraham na goro, Bogu edinega svojega sina darovat. Bog mu je bil obljubo storil, da bo zarod njegov pomnožil ko zvezde neba, ko pesek ob morju; toda kako, edinega sina, ki ga ima, tirja Bog nazaj? Pri vsem pa le vendar zaupanja ne zgubi, in stori, kar Bog veli. Že je nad sinom nož nastavil, da bi ga zaklal in Bogu daroval, ako bi mu angelj ne bil v roko segel in sinu življenja otel. Tako tudi pravi kristjan nikoli svojega zaupanja ne zgubi, in naj bi mu tudi vse križema šlo in navprek letelo, terdno stoji, kakor hiša na skalo

zidana; ploha pade in vode prideró, pa hiše ne podkopljejo, ker ima terdno in močno podlago.

Kaj pa še le od ljubezni porečem, ki v sercu pravega kristjana gori? Kakor žareči ogenj vse hudo poželjenje v njem požge in posmudi, in ga za dobro vname, da se mu zemlja pristudi, časno blago in posvetno veselje prignjusi, in si le kviško želi, kamur vse svoje misli obrača in vse svoje želje. Le Bogu želi dopasti, le njemu zvesto služiti. Toraj mu je tudi cerkev najbolj ljuba hiša, služba božja najprijetniše veselje, beseda božja najljubša govorica, sv. zakramenti najslajša sladčica; in se njegovo serce poprej ne vpokoji, dokler v Bogu ne počiva, ga ne gleda in ne vživa od obličja do obličja. — Tako pravi kristjan ravna!

2. Če pa zdaj, ljubeznjivi poslušalci! potem djanju in ravnanju pravega kristjana sami svoje življenje presodite, in na to bi vas vprašal: „Kdo si ti?“ kaj mi porečete? Ali bi si upali, z dobro vestjo mi odgovoriti: Pravi kristjan sem? Obljubim, da bi marsikteri omolknil, ter sam pri sebi mislil: „Tak pač nisem!“ Pa ne dam mu pokoja, in še dalje v njega silim rekoč: „Ako pa nisi pravi kristjan, kdo pa si? Tedaj si ajd ali vsaj ajdovskega duha?“ Tega pa ne, porečeš; pa vendar le je taka; le poslušaj: Kdo je ajd ali malikovavec. Ajd je človek, ki Stvarnika za stvar zamenja, in kako reč po božje časti, ktera Bog ni. Tako nas sv. pismo uči. Vem scer, da ptic in štirinogatih žival, kebrov in kač ne moliš; so pa druge reči, katerim bi utegnil v svojem sercu altar postaviti, ter na njem darovati in malikovati.

Da od staršev molčim, ki svoje otroke bolj ljubijo, ko nebeskega Očeta; od grešnikov nič v misel ne vzamem, ki imajo trebuh za svojega Boga; mi dovolite, da med drugim najpoprej od mladencev in deklin kaj povem, katerim je posvetna pregrešna ljubezen pamet skalila. Ako pameten človek njih abotno in gerdo, zraven pa tudi pregrešno ravnanje pregleduje in preišljuje, ne ve, ali bi se jokal ali bi se jim smejal. Tak mladeneč in taka deklina dobro vesta za cerkev, v kateri se pravi Bog časti; ali ona dva sta si vsak v svojem sercu poseben altar napravila, na-nj malika pregrešne ljubezni postavila, in ga hodila veliko bolj pogosto in z večjo gorečnostjo hvalit in častit, kakor pa v cerkev molit pravega živega Boga. Jezus jima pravi: „Moj sin, moja hči! daruj mi serce!“ ali ona dva pravita, če tudi ne očitno z besedo, pa s svojim djanjem: „Nama je žal; ne more biti; sva ga že drugam oddala!“ Kaj da človek prav iz serca rad ima, kaj da nad vse drugo obraja in čez vse ljubi, in komu iz cele duše in moči služi, spoznamo, ako gledamo in merkamo, kam da naj pogostniši svoje misli in želje obrača, od česa se naj večkrat pogovarja, s kom se najrajši pomenkuje, kam najpogostniši zahaja. Mladeneč in deklina, od posvetne ljubezni ometena pa nobene reči tolikokrat v mislih nimata, se od nobene reči s tolikim veseljem ne menita, kakor eden od drugega. In kadar

eden drugo v pogovorih imata, sta tako zgovorna, ko stari brambovec, kedar od Lipniške (Leipzig) vojske pripoveduje, ali pa jud, kedar baranta in kupčuje. In takemu mladenču ni nobena pot pretežavna, nobeno vreme pregerdo, nobena noč pretemna, da bi ne šel, kamur ga pregrešna ljubezen vleče z železno silo. Naj bi mu pa oče ukazal v takem vremenu v gojzd ali na polje, ali pa mu mati velela, eno ali dve uri dalje v cerkev, branil bi se in obotavljal, ter menil, da ga bo konec. Od deklet še ne smemo nič v misel vzeti, da bi koga ne pohujšal. Kar je pa najbolj čudno, je to, da bi tak človek sebe in druge pri tem še rad pregovoril, da ni malikovavec, ampak da Bogu pošteno služi. Jojmeni, je to služba božja, da se Bogu samemu vžali! Kaj mislite, ali ne diši to precej zlo po malikovavcih in nevernikih?!

Pa pustimo to versto ljudi, dokler jim nečisti ogenj v sercu gori, ž njim že tako dosti opraviti ni, in se rajši k možem obrnem, k očetom in gospodarjem, ter tudi njim vprašanje zastavim, in vsakterega pobaram: „Kdo si ti?“ Ali si kristjan ali nevernik? Nevernik je človek poln skerbi, ki le vedno v časnem, posvetnem tiči in se kot kert v zemljo zarije; ki le vedno čez slabe čase tožuje, ter se boji, da bi mu živež ne pošel; ki že po veliki noči žaluje, da zimske suknje nima; ki že o adventu zdihuje, da o postu pratika slabo vreme kaže, kedar bo ravno treba orati in sejati. Nevernik je, ki že na doto misli, komaj ko mu otroka od sv. kersta prinesó; ki mu vojaški stan že po glavi hodi, kedar je njegov fantič še le jel v šolo hoditi; ki ga jeza vjeda, kedar se njegovega rokodelstva kateri v soseski vseli, ali pa kak hlapec mojster postane. In tega ne terdim jaz, temuč nekdo drug, nad čegar besedo dvomiti bi bilo greh. Njegove besede so: „Ne skerbite tedaj rekoč: Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili? ali s čem se oblačili? Ker po vsem tem vprašujejo tudi neverniki.“ (Mat. 6, 31.) Kakošna je z vami v tej reči? Ali naj vas na pretečene slabe letine opomnim? ali na vaše govorjenje in obnašanje tistih dob? Ali si upate pred njega stopiti, ki je te besede govoril in mu v obraz zagotoviti, da nič ajdovskega nad vami ni? Dobro to prevdarite!

Kako pa ve, keršanske žene, matere in gospodinje! Tudi med vami vsakteri moje vprašanje velja: „Kdo si ti?“ In da na to vprašanje pravi odgovor dobomo, naj daljno vprašanje zastavim: „Kako se z možem imata in zastopita?“ Menda le tako-tako, danes lepo, jutri gerdo, kakor ravno sapa potegne. On ima svoje slabosti in pomanjkljivosti; ti pa nekoliko togote in svojeglavnosti, kar, kakor pravijo, pri drugem spolu ni redka reč. Ker tedaj on svojo terdi, ti pa od svoje ne pojenjaš, mora morda včasih besede požirati, katerih iz ust keršanske žene slišati ni lepo, kakor postavim: da je ni pod solncem nesrečniše žene od tebe, — da bi ga le nikoli poznala ne bila, — da bi ga vrag vzel tem poprej, tem rajši, — ali pa še kaj hujšega. To ti je, praviš, le tako v nejevolji čez jezik ušlo in

jutri je že spet vse pozabljeno. — Ali pa imaš morebiti majhnega otroka, revše je bolešno in kedar zobce dobiva, zavoljo bolečin ne miruje ne po noči ne po dne, ali pa je že tudi enmalo termasto, pikro in svojeglavno, kakor bi bilo vse te lastnosti po materi podedovalo. In ti imaš scer svoje dete prav rada, dokler ne kriči, pa tudi ž njegovim krikom še nekoliko poterpiš. Ali če le ne neha, in vse prepevanje, prenašanje in zibanje nič ne pomaga, te tudi poterpljenje mine, nejevolja pa pride, da bi vekača kmalo ob steno trešla, ali pa če tudi tega ne, pa vsaj želiš, da bi ga Bog gori k sebi vzel in v lepega angelja spremenil. Se ve, da ti s takimi besedami ni nič kaj prav resnica! — Ali pa imaš sina ali hčer pri kakih 17., 18. letih, lepa čversta; in fant je očetu že pri vsakem delu pomožen, deklica pa v hiši in na polju prav najdena, da jej ni para; in si prav zadovoljna ž njima. Se ve, kedar fantič o praznikih še le pozno v noč domu pride, in drugi dan toži, da ga glava boli, in za delo ni; ali pa hčerka iz somnja polno canjco rut in trakov in druge nepotrebne šare domu privleče, dokler je denar drugam veliko bolj potreben, ali kedar na vodo gre, je nikoli domu pričakat ni: takrat, pravim, se ne izteče, da bi nekoliko ne zapopotala, in morda si že rekla, da bi se ti spravila spred oči, da bi ju nikoli ne videla. Pa to, si misliš, je bilo le tako tje v en dan rečeno, in ne za resnico. — Ali glej, ljubi Bog pa je vse to za resnico imel: Mož gre zjutraj v gozjd, zvečer ti mertvega domu pripeljejo; kolo je čez-nj šlo ter ga povozilo: detetu vrat zateče, se zaduši in v treh dneh je po njem: hčerka je vedno bledeja in bolj suha, zdravnik pravi, da ima naglo jetiko, in zares gre z vso hitrico smerti naproti. — Zdaj se je spolnilo, kar si v nevolji poprej bila želela; kako pa se pri tem obnašaš? Kakor obupno jokaš in žaluješ, roke steguješ, si lase iz glave puliš in skoraj te ni moč iz pokopališča spraviti: začneš clo nad Bogom goderajati, se ž njim prepiraš in vprašaš, kaj si mu žalega storila, da te tako hudo obiskuje in malo manjka, da ne rečeš, kdo mu je pravico dal, ti tako ljubeznjivega moža, tvoje milo dete, in tvojo ljubo hčer iz tega sveta vzeti: morda bi mu clo pravdo napovedala, ko bi vedla, kako to reč začeti! — To se mi pač tudi močno pagansko zdi. Vem namreč iz bukev, da so neverne žene svojo žalost tako na znanje dajale; vem pa tudi od sv. Pavlja, da kristjani ne smejo tako ravnati: „V ozir mertvih, piše Solunčanom (4, 12.), vas ne smemo brez podučevanja pustiti, da se ne žalite, kakor uni drugi (neverniki), ki nimajo nič upanja (vstajenja mesa in življenja večnega)“ (Glej tudi še: Efež. 4, 17—32.)

3. Ste slišali, kako pravi in kako neverni kristjan ravna, poslušajte še naslednje: Pred nekimi leti je bila v Rimu neka posebna reč dognana. Dva meniha iz reda sv. Frančiška sta se dalj časa ondi mudila, da bi si bila od sv. Očeta privoljenje izprosila, samostane vrediti, v katerih bi mnih po naslednjih ostrih vodilih

živali: „Ne smeli bi nobene lastnine ali posestva imeti, tudi živeža za naprej v posesti imeti, ko za dva dni; mesa bi nikoli ne smeli jesti, scer pa bi morali z najrevnišo hrano zadovoljni biti; od sveta bi se morali popolno odločiti, razun tega pa škofom podložni biti.“ Kakor hitro sta od papeža privoljenje dobila, vernila sta se nazaj na Nemško, da bi v Hildesheimski škofiji tak samostan ustanovila. Že se jima je tretji mož pridružil, ter sklenil, ž njima vred tako ojstro živeti, in ta je malar Albert Kuchler iz Kopenhagna na Danimarskem . . . (Glej Oester. Vfrd. 1851. p. 348. II.)

Sklep.

Glejte, koliko si pobožni ljudje prizadevajo za nebeško kraljestvo! Ako si tudi mi toliko storiti ne upamo, kar bi nam scer z božjo pomočjo nemogoče ne bilo; vsaj si vendar toliko prizadevajte, da svojo dušo zveličamo. Ako se preslabe imamo, si perve sedeže v nebesih zaslužiti; vsaj vendar glejmo, da nam bodo zadnji v del. K temu pa je treba pravega keršanskega — in ne paganskega življenja, treba sv. čednosti in dobrih del: da bomo enkrat, kedar nas Gospod nebes in zemlje na sodbo zakliče, ter vpraša: „Kdo si ti?“ zamogli z dobro vestjo odgovoriti: „Gospod, tvoj zvesti in ponižni hlapec;“ in nam on poreče vesele besede: „Blagor ti, zvesti in dobri hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil: pojdi v veselje svojega Gospoda!“ Amen.

Pridiga za IV. adventno nedeljo.

(Ključavnice satanove; gov. L. M.)

„In Janez je prišel na vso stran Jordansko, in je oznanoval kerst pokore v odpuščenje grehov.“ (Luk. 3, 3.)

V v o d.

Danešnje sveto evangelje nam pripoveduje, kako da je Gospod Bog svetega Janeza Kerstnika navdehnil s svojim duhom, in je po tem Janez prišel na vso stran Jordansko, in je oznanoval kerst pokore v odpuščenje grehov — Sv. Janez je tedaj goreče pokoro oznanoval. — Ali so se pa spokorili vsi, kateri so ga poslušali? O ne! Veliko se jih je sicer dalo kerstiti v znamenje svojega spokorjenja; veliko jih je pa tudi terdovratnih ostalo v grehih — Kakoršna se je godila svetemu Janezu, godi se tudi nam keršanskim pridigarjem. Tudi mi neprenehoma oznanujemo pokoro, pa le malo je grešnikov, da bi nas poslušali in ubogali; veliko drugih pa brez

pokore umerje in se pogubi. Satan ima pripravljenih sedem ključavnic, s kterimi jim serce zapira, da se za Boga in za pokoro ne odpre. Devolite, da vam danes nekoliko popišem te sedmere satanove ključavnice. Pripravite se!

Razlaga.

1. Perva ključavnica je: Zmanjševanje greha, po kterem grešnik svoje velike grehe le za majhne grehe ima. S to ključavnico zapelje hudi duh marsiktero dušo, ter jej navdihuje: „Ta greh vendar ne more biti tako nagnjusen in tako velik, kakor ga duhovni opisujejo! Saj Bog ni in ne more biti tako neusmiljen, da bi človeka pogubil zavoljo takih majhnih reči!“ — Toda Bog neizrečeno sovraži slehern greh. Če bi bil ti poprej nedolžno živel, kakor sam sveti Janez, na zadnje pa te smert, če tudi le v enem smertnem grehu, prehitil, moraš nevtogoma v pekel iti, in na vse vekomaj ostati ondi. In naj bi tudi vsi duhovni in vsi minihi neprenehoma zate molili, in naj bi tudi vsi svetniki in vsi angelji noč in dan za te prosili: z vsemi svojimi prošnjami in molitvami bi te vendar le nikdar iz pekla ne rešili.

2. Druga ključavnica je greh tvojega bližnjega. Ko vidiš bližnjega grešiti, praviš sam pri sebi: „Ta ima desetkrat več grehov nad seboj, in se vendar le zanaša, da bo zveličan!“ — Toda ravno ta okoljščina bi te imela še le tem bolj nepokojnega delati; nikar pa, da te tolaži: zakaj tem več duš ko se zverne v pekel, tem več bo muk v peklu. — Tem več polen ko na ognju skupej gori, tem hujša je vročina; ravno taka je v peklu; tem več ljudi ko pride v pekel, tem hujša je muka in bolečina.

3. Tretja ključavnica je: Zanašanje na dolgo življenje. Nekteri ljudje menijo: „Po čemu bi se tako zgodej odpovedoval vsemu veselju, se zderževal plesa ali nečistosti ali lišpanja svojega telesa ali krivičnega blaga?“ — In tako njih veliko in veliko odklada spoved in pokoro od leta do leta, dokler se v grehe ne zagreznejo tako globoko, da jim je komaj z največim prizadevanjem več mogoče, se iz njih izkupati. In ker se takega prizadevanja tolikega dela in truda bojé, pokoro le še odkladajo od dne do dne, dokler jih smert v njih grehih ne pobere iz tega sveta, in jih satan v pekel ne zavleče, iz kterega ni več otetve in rešenja.

4. Četerta ključavnica, s ktero satan človeku serce zapira, je: prederzno zaupanje v božjo milost in usmiljenje. Navdihuje mu namreč: „Zares, Bog je neskončno dober in usmiljen, in nikakor ne dopusti, da bi se kdo pogubil!“ — Toda o tem govori prerok Jeremija: „Preklet bodi, kdor greši na božjo milost!“ — Bog je res usmiljen in prizanesljiv, milostljiv in dobrotljiv; in neče, da bi se kdo pogubil. Vsemu temu vkljub pa vendar le pravi: Kakoršnega te bom našel, tako plačilo ti bom dal! Ako te najdem

v pobožnem življenju, plačal ti bom po pobožnem življenju; ako te najdem v pregrešnem življenju, povračal ti bom po pregrešnem življenju!

5. Peta ključavnica je: sramota na spovedi. In oj strah, in groza, da je s to ključavnico zakerknjenih tolikanj serc! „O kako bi pač zamogel vse svoje skrivnosti razodeti kakemu drugemu človeku? Take sramote in takega osramotenja bi ne mogel prenašati in preterpeti! — Toda čisto spovedati se svojih grehov ne sme te sramota nazaj deržati. Ali ti mar ne bo ljubši, se samemu duhovnemu postaviti na osramotenje, kakor pa vsem ljudem tistega kraja ali tiste dežele, v kateri prebivaš? In vendar bi bilo to osramotenje le osramotenje pred eno samo deželo. Kdor pa bo sodnji dan postavljen na osramotenje, postavljen bo na osramotenje pred vsem svetom. Zakaj zavoljo vseh tistih grehov, katerih se zdaj sramuješ se spovedati, se boš moral na sodnji dan sramovati pred Judi in malikovavci, krivoverci in pravovernimi kristjani, pred angelji in svetniki, pa tudi pred hudimi duhovi.

6. Šesta ključavnica je strah pred pokoro. Marsikteri grešnik pravi: „Če grem k spovedi, moram obljubiti, da se bom ogibal plesa, nečistosti, krivičnega blaga. Tega vendar le še ne morem in nočem storiti; bom že še kako v nebesa prišel.“ — Toda sv. Pavelj naravnost pravi: „Ali ne veste, da krivični ne bodo božjega kraljestva posedli?“ (I. Kor. 6, 9. 10.)

7. Sedma ključavnica je: obupnost ali obupanje nad božjo milostjo, ktera človeka v to pripravi, da pravi: „Mojih grehov je preobilo, njih velikost je neznana; Bog mi jih ne more odpustiti!“ — Ta ključavnica je strašnejša memo vseh drugih; zakaj kdor obupa, pregreši se zoper svetega Duha. To pa veste, da grehi zoper svetega Duha ne bodo odpuščeni ne v sedajnem, ne v prihodnjem življenju. — Zatoraj obupati nihče ne sme, in naj bi na sebi imel grehe vsega sveta od prvega greha Adamovega do poslednjega greha, ki ga bo poslednji človek storil na svetu. — Ako le resnično žalost nad grehi ima in terdno, stanovitno voljo, nikdar več ne grešiti, je neskončno usmiljeni Bog pripravljen, mu vse odpustiti zavoljo neskončnega zasluženja božjega Jagnjeta, ktero je bilo na svetem križu zaklano za grehe vesoljnega sveta.

Sklep.

S temi ključavnicami, glejte, zaklepa satan serca ljudi, da se po tem nočejo odpreti za Boga in za nebesa. — Toda mi, ljubi moji! ne pustimo satana do svojega serca. — Marveč radovoljno odpirajmo svoja serca za resnično pokoro —, za Boga —, in za bogoljubno življenje; da bo tudi Bog nam enkrat odperl vrata v trikratvesela nebesa. Amen.

Pridiga za sv. božični praznik.

(Pojdimo v Betlehem! Gov. J. A.)

„Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem
na zemlji, kateri so dobre volje.“
(Luk. 2, 14.)

V v o d.

Slišite! — Slišite! — „Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem na zemlji, kateri so svete volje!“ — Kakošno petje! Ali so to človeški, pozemeljski glasovi? — Kaj to pomenja? — Oh moj Bog, danes je ja sveti božični praznik, milostno in veselo rojstvo Zveličarja sveta, božjega deteta Jezusa. In to petje, ki še danes tako rekoč po naših ušesih doni, je hvaljna pesem angeljcev, tistih nebeških trum, ki so se pastirjem na polji prikazale, jim rojstvo Zveličarjevo oznanjale, in to pesem pele: „Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje!“

1878 let je že preteklo, kar se je ta večno imenitna prigodba prigodila, pa vsako leto se ljudje z veseljem in hvaležnostjo spominjajo, in nikoli je ne bodo pozabili, dokler bo svet stal. Tudi mi se hočemo danes prigodbe rojstva Jezusa Kristusa spominjati, in da si bomo to prigodbo bolj v živem spominu ohranili, hočemo se v duhu v tiste svete kraje podati, kjer se je ta prigodba prigodila. Šli bomo v svojih mislih tako rekoč na božjo pot,

1. najpoprej v Nazaret,
 2. potlej v Betlehem,
 3. potem na Betlehemske polje, in
 4. poslednjič v Betlehemske hlevček.
- Jes pojdem popred, vi pa hodite za menoj!

R a z l a g a.

1. Podajmo se v svojih mislih najpoprej v Nazaret. Tukaj premišljujemo Jožefa in Marijo, in pa rimskega cesarja Avgusta. — V Nazaretu živi ubogi tesar, po imenu Jožef; njegovej zaročeni je ime Marija. Ta je noseča in čas poroda je blizo. Jožef, njeni mož, se z največim spoštovanjem proti njej obnaša: zakaj angelj mu je razodel: „Kar je v njej rojeno, je od svetega Duha; — rodila bo Sinu, in imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.“ — O kakošno ljubezen, kakošno veselje, kakošno spoštovanje najdemo nad ubogim pobožnim tesarjem in njegovo zaročeno. O naj bota Jožef in Marija v Nazaretu izgled vsem keršanskim zakonskim ljudem!

Jožef in Marija za gotovo vesta, da Mesija ima v Betlehemu

rojen biti, in se še v Nazaretu znajdetaj; vesta pa ravno tako za gotovo, da Bog bo skerbel, da še ob pravem času prideta v Betlehem; ona nista v skerbi zavoljo tega, ne gresta nepoklicana tje na pot, ne segata božjemu povelju, božji previdnosti v roke. — Mi smo pa dostikrat tako boječi, in skerbimo za jutri in za to, kar se bo v prihodnosti zgodilo ali bi se zgoditi utegnilo! Jožef in Marija sta bila brez skerbi; če ima božje Dete v Betlehemu rojeno biti, gotovo vesta, da to se bo zgodilo, zato bo Bog skerbel. O da bi tudi mi tako terdno in stanovitno zaupanje v Boga imeli!

Zdaj cesar Avgust povelje da, naj vsi podložni grejo vsak v svoje mesto, se tam popisat. Jožef in Marija sta iz kraljeve Davidove rodovine; Davidovo mesto pa je Betlehem, torej morata v Betlehem popotovati, in pokorna povelju se precej na pot napravita. Tako prideta res po božji uravnavi v Betlehem. — Bog že za to skerbi, da se njegove obljube spolnijo. Ajdovskemu cesarju se to še sanjati ni moglo, da mora on k temu pomagati, da se prerokovanje edinega pravega Boga spolni, in vendar je bilo tako. Prav dostikrat človek ne ve, kje in zakaj to ali uno dela, pa zgodi se, da se božji nameni izpeljejo. Tudi hudobni ljudje, še clo satan, na to vižo nevedoma in nehoté delajo v službi Najvišega.

2. Zdaj smo v Betlehemu. Tukaj pogledjmo ptujce, Betlehemske prebivavce, in pa Jožefa in Marijo. — Vsako uro prihajajo v Betleheur ptujci iz različnih stanov in iz različnih krajev, z denarjem in z vso robo, ki je popotnikom potrebna, dobro preskerbljeni in Betlehemski prebivavci jih z veliko voljnostjo in postrežljivostjo sprejemljejo; za vse je prostora dosti. — Zdaj pride ubogi tesar iz Nazareta s svojo zaročeno tovaršico, le majhino culico in le malo denarjev ima sèbó. „Kaj bi tudi iz Nazareta dobrega prišlo?“ — Nobeden nima prostora za nje. Hodila sta po mestu gori in doli, prosila zdaj pri tej, zdaj pri uni hiši, zlo sta se utrudila, in noč se dela; pa še ne najdetaj prostora. O Betlehem! o Betlehem! ko bi ti vedel, kdo so ti, ki jih od svojih hiš odganjaš, ko bi ti vedel, kdo pri tebi prenočiti hoče, o ti bi mu perve in najlepše hiše prepustil! — Ubogi tesar zunej Betlehema išče prenočišča, in vesel je, da najde hlev; notri pelje Marijo s kervavečim srcem, ker ve, kako nepristojen je ta kraj za mater in za božje Dete pod njenim srcem. Vendar volja Gospodova naj se zgodi!

Pa z žalostjo vam moram povedati, kristjani moji! da tudi smo dostikrat ravno tako gerdi in neusmiljeni, kakor Betlehemski prebivavci. Jezus pride, poterka, in hoče v naši duši ostati; pa kaj mora slišati? Tukaj ni več prostora. Zakaj? Ja duša ima polno drugih gostov: napuh, lakomnost, nečistost, nevoščljivost, požrešnost, jeza, lenoba z obilno robo so se tukej vselili; strasti so v njej ves prostor vzele, in hude navade so se v njej vstanovile. Tem bi se moralo odpovedati? ker se pa ti gosti nočejo z lepo pobrati, morali

bi s silo ven verženi biti; to pa bi bil nepotreben hrup po vsem Betlehemu, in vsi ljudje bi od tega govorili. Torej, ljubi Jezus! Ti si prizanesljiv Gospod, pojdi za zdaj memo! Ti vidiš, kako rad bi te jes sprejel, pa v teh okoljščinah mi je nemogoče. Pozneji morebiti, kedar me bodo moji gosti zapustili, ker se jih bom jes naveličal, ali se bodo oni mene naveličali, takrat pridi spet, in boš prostor našel; posebno pa, kedar se postaram in obolim, zakaj s tebo v sovraštvu živeti in umreti, tega nikakor nočem! — O sramota! o gerdoba. Tako mi delamo z Jezusom! Kako se nam bo godilo, kedar bomo enkrat pri njem poterjali? „Resnično vam povem“, nam bo rekel, „jes vas ne poznam; jes sem bil ptuj, pa me niste pod streho vzeli, poberite se spred mene!“ — Torej, kristjani moji! s tistimi gerdimi gosti ven iz naše duše, da more dete Jezus k vam priti, in pri nas ostane, in mi pri njem!

3. Zdaj gremo na Betlehemske polje. Ravno je polnoči. Tam vidimo pobožne pastirje pri njih čredah, potlej angelja, in potem veliko trumo angeljev.

Pastirji čujejo pri svojih čredah. Temna noč se na enkrat od nadzemeljske svitlobe razsvitli. Pastirji od strahu popadajo na tla; kedar pa spet k sebi pridejo, in okoli sebe pogledajo, ugledajo čudno lepega angelja. Ta jim pravi: „Ne bojte se, zakaj jes vam oznanujem veliko veselje; danes vam je v Davidovem mestu rojen Zveličar, Kristus Gospod! Našli bote dete, v plenice povito, in v jasli položeno.“ Pri tej priči se prikaže cela truma nebeške vojske, ki Boga hvalijo in prečudno pesem prepevajo: „Čast Bogu na visokosti itd.“

O kristjani moji! kako srečni bi mi bili, ko bi bili to prelepo angeljsko petje slišali! Toda nekoliko še zmiraj šumi po naših ušesih, to angeljsko petje ne le danes, ampak pri vsaki sv. meši, kjer je na altari dete Jezus tako rekoč v novič rojen pod podobami kruha in vina, in kjer bi z angelji veselo in pobožno morali prepevati in hvalo dajati Najvišemu. Petje pri sv. meši naj nas vselej spominja tiste sv. pesmi, ki so jo angeljci peli pri Kristusovem rojstvu. O da bi tako živeli, da bi enkrat z angelji združeni prepevali v nebesih: „Čast Bogu na visokosti!“

4. Zdaj pa stopimo še v Betlehemski hlevček. Tukaj vidimo Jožefa in Marijo z detetom Jezusom; potlej pa pastirje.

Ko so se namreč angelji v nebesa povernili, rekli so pastirji med seboj: „Pojdimo do Betlehema, in pogledjmo, kar nam je angelj oznanil.“ — Kakošno veselje, kakošno hrepenenje, kakošne želje so imeli pastirji videti Zveličarja! Že so na potu, že tekó naprej, eden teče hitreji ko drugi, vsak bi rad videl prvi Zveličarja sveta. — In mi leni kristjani, ki nam ni treba Zveličarja tako daleč iskati, kako malo se zmenimo za-nj! In mi, ki smo tolikrat opominjani, svojega zveličanja pri Bogu iskati, pa le k svetu hitimo, in k veselju in dobrotam, ki jih svet daje. Pastirji pridejo do hlevčka, in

vidijo ga razsvitljenega od ravno take nebeške svitlobe, kakor popred polje, in ugledajo Jožefa in Marijo, in res novorojeno dete v plenicah in v jasliah. Terno verujejo, kar jim je angelj povedal, padejo na kolena in molijo Zveličarja sveta. Potlej so pripovedovali, kaj se jim je na polju prigodilo, in Jožef in Marija sta jim marsikaj povedala od otroka, in tako je bilo veselje revnih v hlevčku splošno in neizrekljivo, kakor v nobenem poslopju v Betlehemu ne. — Potem ko so pastirji novorojenemu kralju čast skazali, in pri njegovem pogledu svoja serca razveseljevali, hiteli so presrečni k svojim čredam nazaj. Tako je Jezus že v jasliah tiste poživil, ki so se trudili in so bili obteženi. Hitimo tudi mi v trudu in težavah in skerbeh tega življenja k njemu, in on nas bo na duši in telesu poživil. Pastirji se k svojim čredam povernejo; Jezus ne tirja, da bi pri njem ostali in svojih opravil v nemar puščali; to je prav, da se od Njega k svojim opravilom povernemo; pozabiti pa ne smemo, kar smo v njegovi pričujočnosti občutili, slišali in videli. Pastirji tudi niso pozabili. K opravilom svojega poklica se smemo poverniti, toda k grehu se ne smemo poverniti. Greh je tega izmed vseh otrok najnedolžnišega na križ pribil; in kdor greh dela, ta zapljuje in v lice bije, in z nogami tepta to najljubezniviše božje Dete, in ga na križ pribija. — Tega ne, kristjani moji, le greha ne! Premišlujte to Dete: grešiti nič več ne!

Sklep.

Božjo pot smo za danes končali. Tako se nikar ne obnašajmo, kakor Betlehemski prebivavci, ampak ravnajmo se po izgledu pobožnih pastirjev in kedar smertna noč nas obide, prikazal se bo tudi nam svitel angelj, tudi nad nami se bo spolnilo, kar so angeljci od pobožnih ljudi prepevali: „Mir ljudem na zemlji, kateri so svete volje bili!“ Amen.

Pridiga za praznik sv. Štefana.

(Pet kamnjev za sovražnike; gov. T. A.)

„Gospod! ne prištevaj jim tega greha.“
(Apost. djanje. 7, 59.)

Vvod.

Danes je praznik sv. Štefana. In morda si misli eden ali drugi: Že vem, kaj bodo danes pridigovali. Gotovo spet od ljubezni do sovražnikov. „Odpustite sovražnikom,“ nam porekó, kakor jim je odpustil sv. Štefan! Teda to je velevati lahko, spolnovati pa težko.

Človeka le žene, se nad sovražnikom znositi, nikar pa mu odpustiti. Vendar pa nam bodo pridigar svoj pot terdili, da se ne smemo zmaščevati nad svojimi sovražniki. In pridiga bo gotova.

Kaj pa, ljubi moji! ko bi vam jes danes vse kaj drugega povedal? Kaj, ko bi vam rekel: Le zmaščujte in znosite se nad svojimi sovražniki! clo kamenja si naberite, in ga v svoje razžaljivce lučajte! Da bi te, si bote mislili, to je pa kaj novega! kaj takega še nismo slišali, in radi bi vedeli, kako naj se brez greha to zgodi! Le poslušajte, in vam bom povedal:

Gotovo ste že slišali, kako se je borni pastirček David bojeval z velikanom Golijatom. Sperva vzame železen oklep, škit, sulico in meč, da bi se z njim nad Golijata spustil. Pa orožju ne vaje mu ne gre nič kaj prav po volji. Tedaj ga spet od sebe dene, ogerne svojo pastirsko obleko in si zbere pri potoku pet gladkih kamnov, in palico v rokah gre velikanu naproti. Velikan ga zasmehuje, in mu pravi: „Sem mar pes, da nad me prideš s palico in kamenjem?“ David se ne zmeni za zasmehovanje, dene kamen v fračo, in ga velikanu v čelo zakadi, da kar na mestu obleži.

Kakor David za velikana sem tudi jes vam poiskal pet gladkih kamnov, ktere smete brez vse skerbina sovražnike metati. In zdaj ni treba drugega, kakor, da vam povem, kateri in kakošni da so ti kamni; le zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Pervi kamen, ki ga v sovražnika trešči, o kristjan! je tvoje pobožno življenje. Tvoje pravično in pošteno življenje bo sovražniku tern v peti. Spoznali so to resnico že neverniki. Vprašal je bil nekdo modrijana Diogena, kako bi se najhujši znosil nad sovražniki? Odgovori mu modrijan: „Skaži se verlega, poštenega moža, in si se najhuši zmaščeval nad sovražnikom. Ako to storiš, samemu sebi boš koristil, sovražniku pa rano vsekali. Če ga že jezi, ako vidi dobro ogleščano tvoje polje, koliko bolj bo ga peklo, ko vidi dobro oskerbljeno tvoje serce, in ako ne more hudega najti, temveč le dobro vidi nad teboj.“ Je to nevernike že sama pamet učila, ravno to veleva nam keršanska modrost: Ako ti sovražnik krivico očituje, pokaži s svojim poštenim življenjem, da se s krivico ne pečaš. Če pravi, da si prevzetan; bodi ponižen. Ti lakomnost oponaša; bodi radodaren. Te nečistnika zmirja; bodi čist ne le v djanji, ampak tudi v besedi in v obnašanju. Ti nevoščljivost oporeče; skazuj ljubezen. Te samopašnika in samogoltneža kliče; bodi zmeren in trezen. Te togotneža imenuje; bodi krotek in pohleven. Te lenuha zove; bodi delaven in priden. S tim boš kamen va-nj zakadil, in ga tako potolkel, da bo omolknil. Če pa ta kamen ni zadosti, dam ti drugega:

2. Drugi kamen, ki ga v sovražnika verzi, je poterpežlji-

vost in krotkost. Razžaljenja si nikar preveč k sercu ne ženi, in nikar na-nj tolikanj ne porajtaj. Stori, kakor stori pameten človek, kedar kak pes za njim bevska. Pameten človek se še zmeni ne za psa, in kakor bi ga ne slišal, gre dalje svojo pot; in pes omolkne, in se verne. Če bi se pa za psom oziral, nad-nj kričal, mu s palico žugal in namerjaval, lajal bo pes tem hujše in razsajal. Uči se tudi od ježa: le glej ga, kako v klobčič stisnjen miruje, in se ne gane, kedar se psi va-nj zaganjajo. In psi sicer grizejo po njem sem ter tje, pa mu v živo ne morejo, marveč le sami sebe zbadajo, včasih clo do kervavega. Tudi ti rajši miruj in poterpi, kakor da bi si razžaljenje k sercu gnal, in se jezil in togotil. Sovražniku, bolj ko te je zdrazil, ljubši mu bo. Če pa vidi, da te z vsem svojim razžaljenjem ni v stanu v jezo pripraviti, grizlo bo razžaljenje le njega samega, in kamen, ki ga je v tebe zagnal, bo na-nj nazaj odletel, in ga pobil. „O da bi le krotki bili“, pravi sv. Krizostom, „nobeden človek bi nas ne zmagal; nobeno razžaljenje bi nas ne vžugalo!“ In kakor ravnajo matere z malimi otročiči, ravna moder človek s svojimi sovražniki. Majhen otrok igraje z rokami sem in tje opleta in mahne zdaj mater po obrazu, zdaj jej lase razkodra, zdaj razcuka obleko. Mati pa na to ne porajta in z otrokom poterpljenje ima, in misli: „Otrok po otročje ravna, in drugači ne zna.“ Ravno tako modro ravnaj tudi ti s svojim sovražnikom, in se ne zmeni za razžaljenje. To bo terd kamen, s katerim ga boš na tla poderl.

3. Pri nekterih sovražnikih pa je treba po tretjem kamenu seči in ga za njimi zakaditi. Ta tretji kamen je kamen molčanja. Sv. Krizostom pravi: „Ako se hočeš maščevati, molči, in boš sklečorano vsekaj svojemu sovražniku; s prigovarjanjem večidel le olje na ogenj vlivaš.“ Ako so v hiši odperta le samo ena vrata, ne bo vihar tako silno vlekel in pihal va-njo; odpreš pa še druga, pervim nasproti stoječa vrata, razpihal bo vihar celo hišo, in vse na tla pometal, kar ni pribitega in terdno ne stoji. Ravno taka je s sovraštvom. Dokler ima le samo tvoj sovražnik usta odperta, se še prebó; kakor hitro pa ti ragljati začneš, bo ogenj v strehi in vpitja in prepira ne bo ne konca ne kraja. Tedaj molči. Molči! Molčé boš več opravil, kot blebetaje kar tje v en dan. — Naj bi si to sosebno žene k sercu vzele, ktere tolikanj težko molčé. Koliko pričkanja, prepiranja in preklinjevanja bi se zabranilo, ko bi o pravem času jezik za zobmi deržale. Krogla iz topa iztreljena ima neznano moč, če vdari v kako terdo reč; če pa v mehko perje prileti, spet nazaj, odskoči in nobene sile ne naredi. Strela razdrobi skorej vsako tudi še tolikanj terdo reč; če pa v mehke mah oplazi, je kar hitro ob vso svojo tolikanj grozovito moč. Tudi žene bi, ako bi odjenjale in molčale, vžugale svoje može. Pri vsem tem pa nektere le vendar nočejo molčati, da bi jim skorej res svetoval, kar je svetoval svoje dni nek duhoven ženi v enskih okoljščinah. Tožila mu je žena, da

mož večkrat pijan domu pride, jo zmirja in pretepava. „Kaj takega“, pravi, „pač ne morem sterpeti, in mu toraj povem, kar mu gre. Pa namesto da bi odjenjal, je mož le še hujši. Ne vem, kaj bi počela?“ Duhoven jej da steklenico polno vode, in jej svetuje, naj vselej, kedar jo bo mož spet tako hudo imel, nekoliko te vode v usta vzame, in jo toliko časa v ustih derži, dokler mož razsajati ne neha. Žena uboga, in stori, kakor jej je naročeno; in glej žena ima posihmalo mir; mož je nič več ne zmirja, nič več ne pretepava. Vsa vesela pride pravit duhovnemu svojo srečo, in se čudni vodi ne more zadosti načuditi. Ni si zrajtala, da je z molčanjem moža ukrotila, ne pa z vodo. Bučela, kedar koga piči, zgubi svoje zelo in umerje; ravno taka je z jezikom. Kdor molčati ne zna, kedar je molčati treba, se posebno kedar je razžaljen, pripravi se ob pokoj serca in dušni mir, in si podkopava zdravje dušno in telesno. Tedaj je molčanje tretji kamen, s katerim naj se sovražnikom branimo in obljubim, da jih bomo zmagali. Imam pa še dva kamna težeja od unih treh. Če bi bili s prvimi tremi sovražnika le ranili, bomo ga s tema dvema popolnoma pobili.

4. Pri razžaljenju je večidel tako le: Ako je kdo razžaljen, pravi: „Ne bom ne odpustil sovražniku, dokler me odpusčenja prosit ne pride!“ Kaj pa, ako vam rečem, da moramo ravno narobe storiti, in če nas je kdo razžalil, k njemu iti, in ga odpusčenja prositi, ravno kakor bi bili mi njega razžalili? Posvetnim ljudem, se ve, da to ne pojde v glavo in porekó, da se človek ne sme drugim pod noge metati. Toda svet je svet, in nima umov za to kar je nadsvetnega. Posvetni ljudje ti bodo rekli: „Ako te kdo žali, pojdi in mu povej, kar mu gre; prav terdo ga oštej ali pa še clo namahaj.“ Posvetnjaki ne vedó za odpusčenje, ampak le za maščevanje. Toda posvetna modrost je pred Bogom norost. Bog sam nam znamenje daje, kako naj ravnamo s sovražniki. Ljudje so Boga žalili, in namesto da bi se bili kar hitro ponižali in Boga odpusčenja prosili, jim je Bog sam naproti prišel, in svojega Sina poslal, ponujat jim iz nova božjo prijaznost. S takim kamenjem pobija Bog nas, svoje sovražnike. Tak kamen verzimo tudi mi na svojega razžaljivca. Če je tudi on nas razžalil in ne mi njega, se le vendar nikar ne mudimo, in mu mi ponudimo prvi v bratovsko spravo svojo roko. „Kdor prvi pride, bo prvi tudi dobiček imel, pravi sv. Krizostom; če svojo jezo še le tedaj popustiš, ko te uni prosit pride, prišlo bo to unemu v prid, ki te je prosil. Tedaj pojdi, in glej, da se z lepo spraviš z razžaljivcem, in krona bo tvoja. To bo sovražnika na sramoto djalo in ob moč pripravilo.“

5. Ravno tako čudovito moč ima tudi peti kamen, ki ga v sovražnika verzi: Stori dobro svojemu sovažniku; in ga boš s petim kamnom pobil, in ga boš iz Savlja Pavlja storil, in si neprijatlja v prijatlja spremenil. Tako maščevanje naroča nam tudi sv. Pavelj rekoč: „Je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; je

žejen, daj mu piti; ako to storiš, mu boš žerjavico na glavo našal.“ (Rimlj. 12, 20.) Ko vidi tvoje žlahno serce, spoznal bo tvoj sovražnik svojo krivico in se mu bo sovrašтво spreverglo v ljubezen.

S temi peterimi kamni boš užugal svojega sovražnika! Če bi pa vendar, kar ne morem lahko verjeti, tvoj sovražnik se še le ne hotel vdati in spraviti s teboj; pa prepusti vso pravdo Bogu, ter moli za terdovratneža kakor je molil sv. Štefan za svoje ubijavce in kamnjavce, rekoč: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha.“ Sem pa terdne misli, da mu boš s temi peterimi kamni prebil ledeno skorjo sovraštvu in našel pot do njegovega serca, da si ga v prijatlja spremeniš ravno kakor častitljivi duhoven sovražnika, ki ga bom zdajci v misel vzel:

V neki vasi in Francoskem tik velike reke Loar (Loire) živel je pobožen duhoven, in je zvesto opravljal dolžnosti svojega stanu. Radi so ga farmani imeli, ga spoštovali in ljubili vsi razun enega, ki s svojim gospod fajmoštrom kratko in malo nič ni hotel opraviti imeti, in se jih je povsod ogibal, jim vedno kljuboval in se njih sovražnika imel in tudi sovražnika skazoval. Od kod da se je sovrašтво izšlo, ne vem; to pa vem, da je bilo dobremu dušnemu pastirju silno bitko. Večkrat so sovražniku prijazno besedo ponujali, večkrat se ž njim spraviti poskušali, pa vse zastonj. Po nobeni ceni bi sprave ne bil storil. To je bil dobremu gospodu težek kamen na sercu, ki jim je marsiktero uro opelinil, pa si ga sami niso mogli preložiti, dokler jim ga naposled ljubi Bog sam s serca ni odvalil. — Vsako leto povodenj tu ali tam kako nesrečo napravi. Leta 1846. je zadela ta nadloga prebivavce ob Loarskih bregovih, in jih v toliko stisko pripravila, da je ne bodo z lepo pozabili. Povodenj ni bila prišla polagoma, kakor ko se sneg topi, ampak tako hitro in na nagtoma, da bi nikdo ne bil mislil. V gorenjem kraju bil se je oblak vtergal, in toliko vode na zemljo izlil, da je reka ni mogla več požirati, in je tedaj črez strugo vderla, križema in navprek vse zalila. K vsemu temu je pa še celih 24 ur tako neznanu deževalo, kakor bi bil iz škafa vodo vlival. Pri toliki povodnji, se ve, da brez sreče ni bilo; in nepopisljiva je bila škoda, ki jo je voda naredila na polju in po mestih in vaseh. — Kakor drugod bilo je tudi v vasi, ki jo v mislih imam. Še po dne bila je voda bregove preskočila, se po ravninah razlila in jih v nezmerno jezero spremenila. Proti večeru dosegla je najnižjeje hiše pod homcem, na katerem je cerkvena stala s farovžem vred. Zdaj pa noč napoči, in bila je tem strašnejša, ker nikdo ni vedel, kako dalječ bo še voda segla. Prebivavci v hitrici popusté svoje hiše, ki jih je že voda zalivala, so se bili iz nižave na homec umaknili. Ondi pred cerkvijo in v cerkvi pričakujejo vsi prestrašeni, kaj da še bo. Med tem pa valovje le še hujši bobni in buči, in z novo močjo novo nesrečo spočenja. — V nesreči pa se spozna, kaj kdo velja. Tudi

fajmošter so zdaj pokazali, da niso najemnik, temuč dušni pastir. Nesreča farmanov jim prav v živo gre. Lepo jih z besedo tolažijo, še lepši jim v djanju na pomoč prihité. Zdaj se v cerkev podajo, in molijo z zbrano množico, in jo nagovarjajo, naj zaupa na božjo previdnost, zdaj spet vunkaj stopijo med plaho kardelo, in po očetovo poprašujejo slehernega po njegovih potrebah, in ga tolažijo in mu serce dajejo. — Deseta ura se približuje, in le silniši in silniši valovje bobni in se viši spenja do hiš, katerih dosihmaló še ni bila povodenj dosegla. Kar se glas zasliši rekoč: „Tam doli v dolini je hiša v silni nevarnosti, in prebivavci se še niso iz nje umaknili!“ „Čigava hiša?“ gospod fajmošter skerbno vprašujejo. „Petrova!“ ljudje odgovoré „in ako mu ne pride nagla pomoč, je po njem!“ Ko gospod fajmošter to slišijo, bije jim glasneje serce. Peter ravno je bil njih sovražnik. Pa tudi pričujočim sapo jemlje. Nikdo ne čerhne, nikdo se ne gane, da ni drugega slišati, kot šumenje in bobnenje valov in neznanó herščanje, ravno ko bi se hiša za hišo v vodo pogrezovala. Zdaj pa kar na enkrat gospod fajmošter povzdignejo glas in pravijo: „Ali bi se ne dobila v celi moji fari dva čversta moža, serčna in pripravljena, z božjo pomočjo čolnič voditi skoz dereče valovje? Kdor je pripravljen, tu sem naj pride in se za menoj poda?“ Še niso bili g. fajmošter do dobrega izgovorili, kar stopijo zmed množice trije mladi možje, in se spodobno odkrijejo v znamenje, da so pripravljeni. Toda njih žene se v jok spusté, in jih za obleko nazaj deržé. Gospod fajmošter pa jih tolažijo in pravijo, naj se nikar ne bojé, ker Bog jih bo varoval. Možje tedaj čolnič v valovje spusté, in vesla poiščejo. Gosp. fajmošter pa svetilnico v roko vzamejo, ki jim jo je jokaje prinesla njih stara dekla, in se prvi podajo v čolnič, in možem pokažejo, kod naj vozijo. — Veslarji se Bogu izročé, in od kraja odrinejo; na kraju pa ljudje stojé, in Boga srečne vožnje prosijo. — Hitro jo reže čolnič črez valovje. Skerbno gledajo ljudje za njim in za lučjo, ki se jim je zdaj tu zdaj tam iz čolniča prikazovala, dokler je po dolgi vožnji pred hišo obstala, v kateri je nesrečna družina stanovala. Tedaj na homcu ogenj zažgó, da bi razsvitljeval veslarjem pot nazaj proti kopnemu. — Med tem so serčni veslarji po mnogih nevarnostih in težavah res do hiše priveslali. Le tolikanj nevarna in težavna je vožnja bila, da so skoraj celo uro vozili; toda misel, da bi le še o pravem času prišli nesrečnim v pomoč, jim je serčnost dajala, da so lastne nevarnosti pozabili, dasiravno je bil čolnič že več kot enkrat vode zajel, in je malo manjkalo, da se ni prekucnil. — Spodnji del nesrečne hiše bil je že ves v vodi, iz zgornjega pa je še lučica berlela, ki so jo na okno postavili; skoz okno pa se je slišal neznan jok in stok v strašno noč. Kakor hitro je čolnič tik hiše bil, gosp. fajmošter glas povzdignejo rekoč: „Čujte, otročiči! čolnič je tu; le hitro va-nj, da se otmete!“ Bilo jej je, kakor bi bila angelja zaslišala nesrečna družina. Veslarji zdaj čolnič tik stene

pomaknejo, in zmed deseterih se devetero ljudi varno v čolnič spusti. Tudi psiček ves vesel v čolnič poskoči, in lajaje svoje veselje na znanje daje. — Zdaj pa se mala deklica milo oglasi, in pravi: „Oh, kje pa so oče? ali očeta ne bo? še očeta nam manjka!“ — In res zagledajo zdaj gosp. fajmošter še moža za oknom sloneti, ki se ne gane. — Z mehko besedo ga poprosijo rekoč: „Peter! ne mudite se: z vsakim trenutljem smo lahko vsi ob življenje!“ — Peter se ne gane in le molči. Voda pa je ravno zdaj nezmerno narastla, in s toliko silo v hišo butala, da se je hiša dvigovala, in so stene pokale in je tramovje hreščalo. In med tem še dež lije ravno kot o vesoljnem potopu. Strah in groza vse ima. Zdaj se Peter le vendar zgiblje, in se iz hiše oglasi z merzlo besedo: „Aha! tako se tedaj nisem zmotil. Vi ste prišli, g. fajmošter! da bi nas rešili?“ „Ne obotavljajte se nikar, Peter!“ opominjajo g. fajmošter: „Podajte mi roko, da vam pomagam v čoln!“ — „Gospod fajmošter! jes ne grem v čoln!“ odslovi Peter. — „Za Boga svetega! ne mudite se, sicer je po nas,“ svaré duhovni pastir. „Gosp. fajmošter!“ reče Peter ves prešeren, „rešite svoje lastno življenje, če vam je drago; tega pa nočem, da bi vi moje življenje oteli!“ „Priatelj!“ prosijo g. fajmošter z rahlim glasom, „usmilite se vsaj svoje žene in svojih jokajočih otrok, ter otmite svoje življenje!“ „Gosp. fajmošter! jes nisem vaš prijatelj; in kratko in malo nočem, da bi se reklo, vi ste mi življenje oteli. Vozite dalje; jes ostanem tukaj!“ „Če je taka“, pristavijo g. fajmošter, „naj pa ljudje rekó, da ste vi svojega fajmoštra, ki vam je hotel življenje rešiti, ob življenje pripravili!“ Rekó, in se iz čolna v hišo zmuznejo. Otroci se v jok spusté, da bi se jih skorej kamen usmilil; veslarji pa se zgrozé, da se jim šetiné lasje. — „Gosp. fajmošter! iz hiše se mi poberite!“ Peter zareži. „Priatelj moj! skupej bova umerla“, zavernejo g. fajmošter, „saj veste, da sem vaš fajmošter, in me dolžnost veže na strani stati svojim farmanom v smertnih težavah. Vi pa, otročiči, kar hitro dalje vozite; nevarnost je do verha prikipela!“ — „Gosp. fajmošter! spravite se mi iz poti, vam rečem!“ momlja Peter, nočem da bi pri meni in zavoljo mene umerli!“ — Gosp. fajmošter pa rekó: „Če umerjem, kaj vam zato, dokler me le sovražite! — Le vozite dalje, otročiči! vozite naprej, in za naju molite!“ — „Gosp. fajmošter!“ . . . spregovori Peter. — Duhovni pastir pa mu v besedo sežejo in pravijo: „Priatelj moj! ker sem zdaj vašo družinjo smerti otel; naj tudi še vašo dušo pogubljenja otmem!“ — „Gosp. fajmošter!“ povzame Peter, toda že se mu glas tresé. — „Brat moj!“ prigovarjajo g. fajmošter, „za smert se pripravljajva kot prava kristjana; saj vidite, da se pod nama hiša ziblje in dviguje!“ „Gospod . . .“ poskuša Peter govoriti, pa mu glas zastaja. — „Bratec moj! svojih grehov se skesajva; zadnji čas je: O moj Bog! usmili se uboge moje duše in mojega brata!“ molijo g. fajmošter in na kolena se spustijo. In ravno zdaj vihar neznano za-

buči ter zacvili skoz okna, da je joj in groza! — Kdo pa bo strah popisal, v katerem se je znašla med tem pregovarjanjem revna družinja v čolniču. Jokali so in ječali, da bi bil mogel omečiti njih jok in stok clo kamnito serce. — Ves v solzah in nejevolji zakriči eden veslarjev in pravi: „Peter! ti si le vendar zlobniši od psa!“ — Ali glej! že je bila zmagala molitev duhovnega pastirja. Jelo se je tajili sovraštvo v Petrovem ledenem sercu. Jel je pojemati in zdihovati, in solze ga polijó. Ko vidijo, da se Peter z drugimi vred joka, ga gospod fajmošter nemudoma primejo za roko, in potegnejo v čolnič za seboj. Vse to se zgodi molčé in hitro, kar se le da. Urno zdaj veslarji z vesli vdarijo, da bi popred ko mogoče iz nevarnosti bili. — „Hvala Bogu!“ povzamejo na to g. fajmošter besedo, in proti nebu obernejo solzno oko, „to mi je čas mojega življenja največe veselje. K temu si mi tudi ti pripomegel, prijatelj! saj zdaj, mislim, sva spravljena?“ Molčé jim Peter nasloni svojo glavo na ramo, in ga iz nova vroče solze polijó. — Še pa niso bili za streljaj od hiše, ko za njimi neznano zahrumi in zahrušči. Petrova hiša se je bila sosedla in pogreznila v vodo. Siehernega groza prevzame, da mu sapo jemlje. Gosp. fajmošter pa se na kolena spusté, molijo sv. roženkranc, in ž njimi vred ga moli verno in pobožno cela družinja. Nikakor še niso bili iz nevarnosti, vedno se valovje grozi, jim čolnič prekucniti proti, in k vsemu temu začne se še bliskati in treskati, da je strah in groza. — Potolaženi po molitvi pa le vendar serčno dalje veslajo, dokler po dolgi in težavni vožnji srečno do kraja ne privozijo. — Med tem pa se zbere pred cerkvijo množica ljudi iz cele vasi. Cerkev je še zmerom odperta ostala. Pobožna duša je prinesla svečo Mariji v dar, in jo prižgala na njeni altar. Neprenehoma so ljudje v cerkev hodili, in Boga srečne vožaje veslarjem prosili; neprenehoma so drugi iz cerkve hodili skerbno pogledovat za veslarji, ali jih še ni. Pač lepo se je tukaj pokazalo, kako radi da imajo farmani svojega duhovnega pastirja. In ko čolnič naposled srečno do kraja priplava, zaženó vsi kmalo veseli krik, da bi človek ne bil slišal gromečega Boga. — Zdaj čolnič privežejo in g. fajmošter velé: „Otročiči! le lepo mi z čolniča stopite; sem poprej prvi va-nj šel, bo prav, ako zdaj poslednji ž njega grem.“ — Ko pa ljudje zvedó, kaj in kako, niso zamogli nikoli zadosti prehvaliti svojega dobrega duhovnega gospoda. — Gosp. fajmošter pa se hvale branijo rekoč: „Storil sem, kar sem bil storiti dolžen. Bog nam je usmiljenje skazal. Za Bogom pa tem trem možem pred drugim hvala gre. Toda namesto tukaj ljudi hvalliti, pojdemo, in najpoprej Boga zahvalimo.“ — In vsi skupaj v cerkev gredó, in zahvalijo Boga iz celega serca. Od tistih malo pa g. fajmoštra nikdo drugači ni imenoval kot očeta. — In ljudje so jih posihmalo še tem rajši ubogali. In njih cerkev je bila od zdaj zanaprej vsako nedeljo tako polna poslušavcev, da marsiktera druga o velikih praznikih in shodih ne tako. In od sovraštva po celi fari

zdaj ni bilo več ne duha ne sluha. In če je tudi tu ali tam še kdaj kaka razpertija se spočela, že je bila poravnana, da so le zagledali svojega duhovnega očeta. — In od tistega večera je bil Peter ves spremenjen. Sovrašтво se mu je v ljubezen spreverglo in vsak dan je bil pripravljen, clo stokrat umreti za g. fajmoštra, ko bi treba in mogoče bilo. Gosp. fajmošter pa so ga večkrat obiskovali, in kot oče med svoje otročiče se vsedli sred njegove družinje. In otroci so jih tolikanj radi imeli, da prvih cvetlic z verta in prvih zrelih črešenj z drevesa nikdo drugi ni smel dobiti, kot g. fajmošter. — Poglejte! kako se sovražnik v prijatlja spremeni!

Sklep.

Znano vam je preljubi poslušavci! da so sovražniki sv. Štefana, čigar god in praznik danes obhajamo, s kamenjem pobijali in umorili. Takega kamenja, kot oni ne smemo mi lučati v svoje sovražnike in razžaljivce, da se ne pregrešimo zoper peto božjo zapoved, kakor so se bili pregrešili Štefanovi ubijavci. Ponudil pa sem vam danes pet gladkih kamnov, ki jih smemo brez vse skerbi metati na svoje sovražnike. Ti kamni so: pravično življenje, potrpežljivost in krotkost, molčečnost, prošnja za odpuščenje, in skazovanje dobrot. S temi kamni bomo svoje sovražnike do dobrega potolkli, si jih v prijatlje spremenili, in verh tega imeli še s sv. Štefanom ob svojem času svoj del v nebesih. Amen.

Postne pridige

za različne stanove, katerih se čč. gg. duhovniki tudi pri velikonočnih izpraševanjih (examen paschale) prav lahko poslužiti morejo. Poslal jih je č. g. župnik Greg. Jakelj. Posnete so po „Drobtinah“, po „življenja sr. pot“ in po drugih virih.

V. Mladenča pet sovražnikov in šest prijatlov.

„Moj sin, vse svoje žive dni imej Boga pred očmi, in varuj se v greh privoliti.“
(Tob. 4, 6.)

(Dalje.)

Razlaga.

I.

Nevarno zares je naše popotovanje skozi sedanje življenje proti nebeški domačiji; veliko sovražnikov nas čaka, napada, zadržuje, nam ozki pot zapira in nas na prijetno, široko, pa pogubljivo cesto zapeljati hoče; posebno veliko taci sovražnikov se loti mladenča

in pogubé ga, ako se ž njimi hrabro ne vojskuje. Njegovih najnevarniših sovražnikov pa je teh petero: 1. Jeza, 2. nepokorščina, 3. slaba tovaršija, 4. pijanost in 5. nečistost.

1. Perva sovražnica mladenča časne in večne sreče je huda jeza, ki v človeku žolč kuha in mu zdravje kali, spravlja truplo pod zemljo, dušo pa v pekel. Nasledek hude jeze je navadno pobj. Veliko mladenčev se najde, ki so pripravljene za vsako žal besedico boj narediti. Po kerčmah posodo pobijajo, se po sejmi in shodih gerdo tepó, cele soseske po koncu spravijo, preletajo cele noči, kakor dereči volkovi, ki se vsacega lotijo, kdor jim ne ubeži. V boji se preklinja, priduša, zakramentira, da je strah; oblačilo se terga, telo rani, ali celo ubija, in tako strašno greši čez peto zapoved božjo, ki pravi: „Ne ubijaj!“ Pa že star pregovor pravi: „Vol, ki se rad bode, hitro roge zgubi;“ in jes rečem: Mladeneč, ki se rad tepe in bojuje, vedno v smertni nevarnosti živi, in srečne smerti imel ne bo, kakor ste videli v prigodbi, ki sem vam jo v nedeljo povedal.

2. Drugi pogubljen sovražnik za mladenča je nepokorščina staršem in pravičnim predpostavljenim. Sin, ki svojega očeta razžaljuje, in svoji materi solze preliva, zastoj srečnih dni pričakuje. Pravični Bog tepe vsako hudobijo, ali nehvaležne otroke sedemkrat hujši. Hudobni sin Absalom je svojega očeta Davida preganjal; ali na neki veji je za lase obvisel, sovražnik ga je s sulicami prebodel, v globoko jamo so ga vergli in s kamenjem zasuli. Tako se mu godi, kdor staršev svojih ne spoštuje. Ako si pa v službi, si ravno tako spoštovanje in pokorščino dolžen svojemu gospodarju in gospodinji, kakor svojim staršem.

3. Tretja sovražna moč, ki toliko mladenčev v pogubo spravlja je slaba tovaršija in posvetna dobra volja. Slaba tovaršija te bo, ako si lep in čist, kakor angelj, v satana spremenila. S svetimi boš svet; z nedolžnimi nedolžen; s čistimi čist; s hudobnimi hudoben. „Povej mi, s kom se pečaš, pravi neki modrijan, in povedal ti bom, kakošen si.“ Od slabih tovaršev se naučiš kleti, kakor še poprej znal nisi; te bodo zapeljali v igro, pa tudi dobro ogoljufali in ob denar pripravili, ali pa boš ti druge ogoljufal in okradel; hvalili in prilizovali se ti bodo, dokler boš kaj v žepu imel in jim piti dajal, v potrebi pa se te nobeden spomnil ne bo. Zvabili te bodo na ples in pregrešno dobro voljo in pripravili ob nedolžnost, poštenje, zdravje in premoženje. Pred nekoliko leti je šel pobožen mladenec s tovaršema v kerčmo, se vpijani, nečisto djanje stori, pa v trenutku nečistosti nagloma umerje. Tovarša sta bila od tega tako pretresena in prestrašena, da se v samostan podasta in ondi do smerti spokorno živita. — Oh koliko mladenčev je že na plesu svoje zdravje zapravilo, pa tudi ob svojo nedolžnost prišlo. Kolikokrat se na plesu stepó in pobijajo. Največ se pleše o sv. nedeljah, dostikrat po shodih (žegnanjih), in še celo po božjih potih, kar je dvakrat večji greh.

4. Četerta smertna kača za mladenča je pijanost, ki mori truplo in dušo pogubi. Žalostna je velika suša, ki hribe in doline posuši, da zemlja rāzpoka, in začnejo gore same od sebe goreti; še hujše se pijancu godi, ki se v pivo, vino ali celo v žganje poda, on sam v sebi sušo ima, ktere tudi smert ne bo pogasila. Zavoljo nezmerne pijače, pravi sv. Duh, jih je že veliko smert storilo. Kaj pa bo za dušo?

Namesto delati pijanec po kerčmah poseda, in sam sebi zlati čas krade. Namesto skrbeti za svoje ljudi, revnim staršem starost polajšati, ubogim kaj dati, za božjo čast kaj storiti, za starost si kaj prihraniti, pijanec svoje premoženje tako rekoč v vodo pomeče, in dolgove dela, katerih nikoli poplačal ne bo. Pogosto preklinja, klafla in opravlja, malo pa moli, še celo iz cerkve, od pridige hodi svoje suho gerlo namakat; malokdaj k spovedi gre, in še tistokrat se ne poboljša. Gerdo je njegovo življenje, strašna njegova smert; gorel je na tem svetu, gorel na unem bo, kdor se pijanosti ne varuje; zakaj „pijanci ne bodo posedli nebeškega kraljestva.“

5. Peta najhujša strupena glava peklenkega sovražnika za mladenča je nečistost in nesramno znanje z ženskimi spolom. Ni jih še kuga toliko pokončala, tudi ne vojska toliko mladenčev pomorila, kakor nečistost. Kakor od červa jedeni sad, nečistnik klaverno hodi, bleda smert se mu na obličji pozna. Vgasnilo je njegovo jasno, bistro oko, zginila zarja svete nedolžnosti z njegovih lic; podoben je žalostnemu drevesu, ktereга so goseuce objedle. — Kakor je za truplo nečistost velika nesreča, tako je neznan kuga za dušo, najstrašnejša smert za nedolžne duše. Tvoja duša mladenč je po sv. kertu postala kraljeva hči nebeškega Očeta, nevesta Jezusa Kristusa, izvoljen tempelj sv. Duha, prejela je predrago svatovsko oblačilo svete nedolžnosti. Nečistost pa to žlahno oblečeno kraljevo hčer v gerdo mlako potisne, jej predrago svatovsko oblačilo razterga in jo v obličje zapljuje, ter jej vzame lepoto, ktere jej ves svet več poverniti ne more. Zato so se prvi kristjani bolj nečistega greha bali, kakor najgrozovitnejše smerti.

Grozovitni neverniki so nekega keršanskega mladenča neusmiljeno terpinčili, da bi sv. vero zatajil, pa nobena muka ga ni premagala. Kar si zmislil gerdi sodnik ga ob čistost djati, svest si, da bo zapeljan tudi vero zatajil. Ukaže ga v lep vert na mehko pernico položiti in s svilnatimi trakovi privezati, da bi si pomagati ne mogel. Zdaj pošlje nesramno deklino, lepo olišpano, naj ga skuša v nečisto djanje pripraviti. Vse je poskusila, pa nič ni opravila. Na zadnje ga hoče v hudo posiliti. Ko se zvezani revež drugačji braniti ne more, odgrizne si kos jezika, ter ga s kervjo nesramnici v zobe pljune. Tako je zapeljivko cdgnal, vero in nedolžnost ohranil.

O moj Bog, kako malo pa dandanešnji mladenči za čistost porajtajo, tako, da že skoraj pridnega, zdravega fanta več najti ni, ki bi svojega devištva ne bil oskrnil. Kjer pa pošteni mladenčev

ni, tudi pravičnih in čeverstih mož ne bo. Mladenči, ki pred zakonom gerdo živé, si svoj zakon v živ pekel premené, v katerem zavživajo grenki sad, ktereга so si pred zakonom sadili. Kdor pa v zakon stopiti noče ali ne more, in nečisto živi, po ravni cesti v peklenski brezen leti. Vedite in premislite, da noben nečistnik nima deleža v kraljestvu božjem.

II.

Toliko, tako močnih in strupenih sovražnikov imaš, mladeneč! ki te hočejo večno pogubiti. Oh, revež, kako se jim boš ubranil, ako orožja nimaš v rokah, ako za boj pripravljen nisi, ako nimaš prijatlov, ki ti pomagajo boj srečno zbojevati. Poslušaj me torej, pokazati ti hočem šestero prijatlov močnejših kakor tvoji sovražniki; le pridno se jih poslužuj!

1. Pervi prijatelj tvoj naj bo usmiljeni Jezus. Nikoli se ne pogubi, kdor z Jezusom v čisti ljubezni živi. Kedar se moraš v hudo nevarnost podati, le serčno izreci: „Serce moje, nikar se ne boj; Jezus Nazarenski je vojvoda tvoj!“ in srečno boš vse svoje sovražnike premagal. Ako si v hudih skušnjavah, hitro izreči njegovo presveto ime: Jezus, pomagaj, da se ne potopim, in skušnjava bo premagana. In ako se ti hudo godi, le z zaupanjem k njemu izdihni: Jezus, sin Davidov, usmili se mene, in on te zaupustil ne bo. Po vseh tvojih potih naj bo tvoje najljubše pozdravljenje, in najlepša zahvala: „Hvaljen bodi Jezus Kristus! Bodi hvaljen na vekomaj!“

2. Druga tvoja tovaršica po poti življenja naj ti je božja beseda; tista luč, ki nam kaže pot v večno življenje. Toliko mladencev se zmoti in zdivja, kolikor jih pridig in keršanskih nauk poslušati neha. — Božja beseda, ako jo rad poslušáš, pa ti bo močno orožje v skušnjavah. Kdor besedo božjo ljubi, ne bo nikoli na zgubi, ona večno življenje ima.

3. Tretja pomočnica tvoja naj ti bo serčna molitev. Po-božna molitev oblake predere in prinese svojim prijatlov za vse potrebe božjih darov. Oh, mladeneč! ne opuščaj molitve noben dan; kjerkoli se znajdeš, v veselji in žalosti, v skušnjavah in težavah. Vpiši se tudi v kako bratovščino, obilne gnađe ti bodo dotekale iz nje.

4. Četerta prijateljica tvoja je Marija prečista devica. Ona je pribežališče grešnikov, katerim usmiljenje prosi in zadobi; čistim mladencem je pa skerbna mati, ki jih tako rekoč na svojih rokah nosi, da se nobeden ne pogubi, kdor Marijo prav časti. Pozdravi večkrat svojo nebeško mater z lepimi molitvami: Češčena bodi kraljica, Pod tvojo pomoč pribežimo; O gospa, o mati moja, Spomni se o premila Devica Marija; moli posebno ob sobotah lavretanske litanije, hodi večkrat ob njenih praznikih k spovedi in

k sv. obhajilu; živi po njenih izgledih, in vse boš od nje prejel, in se nikdar zgubil ne boš.

5. Peti tovarš je tvoj zvesti a n g e l j v a r h. On te hudega varuje, k dobremu opominja in spremlja od zibeli do groba. Le ubogaj ga, počasti ga vsaki dan zjutraj in zvečer, pokliči ga v vseh skušnjavah in nevarnostih na pomoč in nič hudega se ti ni treba bati.

6. Šesti poseben prijatelj je svetnik tvojega i m e n a ali tvoj patron, ki so ti ga pri sv. kerstu za tovarša dali. Kliči vsak dan svojega patrona na pomoč in skaži se vrednega njegovega imena; zapuščen ni, kdor ima svojega besednika v nebesih.

Glej, mladeneč! to so tvoji mogočni prijatli, s kterimi lahko premagaš svoje najhujše sovražnike. Oh mladeneč, milo te prosim pri zveličanji tvoje duše, zvesto se jih derži v tem nevarnem boju. Ako si bil pa tako nesrečen, da te je že ranil eden ali drugi tvojih sovražnikov, ne odlašaj dalje pomoči iskati pri teh svojih prijatljih. Še danes skleni iztergati se iz mreže svojih sovražnikov. Verzi se na kolena pred Jezusa, svojega največega prijatlja in zdihni: Ah, ljubeznjivi Jezus! poglej pred svojimi nogami mene zgubljenega sina. Ah kolikokrat sem tebe žalil, ti pa si vedno čakal mojega poboljšanja. Kako daleč sem zabredel; zgubil sem čistost, nedolžnost, poštenje in zdravje, posvečujočo gnado. Ah mili Jezus, le še zdaj se me usmili, serce mi poka od prevelike žalosti nad mojimi grehi; danes za zmiraj slovo dam vsem grešnim navadam, slabim tovaršijam in posvetnim dobrim voljam. Ne zaverzi me zgubljene ovčice. Odpusti mi in sprejmi me za svojega najmanjšega hlapca. Oh Marija, usmiljena mati, moj angelj varh, moj sveti patron, prosite za me ljubeznjivega Jezusa. Amen.

VI. Poduk zakonskim ženam in vdovam.

„Žena, ki se Boga boji, bo hvaljena.“
(Salom. Prip. 31.)

V v o d.

Veliko se dandanešnji toži črez slabe čase, črez hudobni svet, črez malopridno mladino in še več družih nadlog. Te pritožbe so večidel resnične; ali če se praša po korenini teh slabih prikazni, spoznali bomo, da pglavitni vzrok vseh zlegov in nezgod sedanjega časa je večidel pomanjkanje dobrih keršanskih staršev in še posebno do'brih, bogaboječih mater. Na keršanski izreji otrok, ktera je posebno naloga keršanske matere, je zastavljena vsa časna in večna sreča človeškega rodu. Ako so dobra drevesa, bo tudi dobro sadje, ako so slaba drevesa, bo pa tudi slabo sadje; in nihče ne more dati, česar sam nima. Ako starši, posebno matere nimajo dobre iz-

reje, je tudi otrokom ne morejo dati. Edino prava izreja pa obstoji le v strahu božjem: zakaj „strah božji je začetek modrosti“; le taki starši, ki so sami napolnjeni s sv. strahom božjim ga bodo mogli tudi svojim otrokom vcepiti, le taki bodo srečno družino imeli, ki jim bo povsod le veselje delala in jim hvalo družih ljudi pridobivala; zato pravi že modri Salomon v pregovorih: „Žena, ki se Boga boji, bo hvaljena.“ Najlepši izgled tacih zakonskih imamo nad sv. Jožefom in Marijo, prečisto devico, ki sta v Nazarejski hiši tiho ljudem nepoznana v strahu božjem živela, črez vse skerbela za pravičnost in prijetnost pred Bogom, za njegovo čast in svoje zveličanje. Bog daj, da bi bilo dandanes več zakonskih njunih posnemalcev, kmalo bi nam boljši časi zasvetili! Da bi tudi jes k temu nekoliko pripomogel, želim danes z božjo pomočjo pokazati vam keršanskim ženam vaše dolžnosti, ter vas nagibovati, da jih spolnujete.

Sv. Jožef in Marija sprosita mi gnado, da moje besede ne bodo zastoj govornene!

Razlaga.

Velike in imenitne so dolžnosti keršanske žene, kakor so a) do Boga, b) do moža, c) do otrok in družine.

a) Perva in najimenitniša dolžnost vsacega človeka, torej tudi keršanske žene, je dolžnost; zvestoba in pokorščina do Boga. Pa kje drugod tudi hočete ljube žene dobivati tolike potrebne pomoči pri svojih neštevilnih težavah, kakor ravno pri Bogu. Dostikrat se mi smilite, ljube keršanske žene! kedar pomislim vse vaše zakonske težave, ktere morate že od prve grešivše žene Eve vsakdan prenašati, bodisi od strani moža, ali od strani otrok in družine, ali od strani svojega lastnega slabotnega trupla. Vse te težave prenašati, vam nobeden drugi ne more pomagati, kakor sam vsemogočni Bog. Zato se pa tudi keršanska žena v veselji in žalosti obrača k Bogu, tam pri Njem išče, prosí in terka za moža, za otroke, za družino, za vso bišo. Žene imajo ključ do božjega serca, in ta ključ je molitev. Ako ne vtegnete dolgo moliti, opravljajte vsaj kratke zdihljeje, tako zvane: zlate molitvice. Skerbite pa tudi za molitev otrokom in družini in za prejemo sv. zakramentov. „Taka žena tedaj, ktera se Gospoda boji, ona bo hvaljena“. Zato ljube žene! zapomnite si najpoprej ta-le lepi nauk: Bojte se Boga in skerbite za strah božji v vaši hiši. Vaša perva in najimenitniša dolžnost je, da ste pobožne, da rade molite, da službo božjo pridno obiskujete, če je mogoče tudi v delavnikih kedaj sv. mešo slušate in sv. zakramente večkrat vredno prejimate, pa nobena težava vam ne bo pretežka. O kako revna in nesrečna pa je žena, ki je mlačna za Boga, za molitev in službo božjo, pa tudi za sv. zakramente nemarna. Oh taka je vedno bolj revna, zabrede hitro v vsakoverstne pregrehe

in najmanjša nevarnost je lahko premoti, da celo zakonsko zvestobo prelomi. Le pobožna žena zamore britkosti in težave svojega stanu prenašati, krotko, voljno in poterpežljivo. Le v resnici pobožna žena zamore tudi biti keršanska — dobra. Pa tudi le pobožna žena bo svojega moža, ako bi celo hudoben bil, k Bogu pripeljala. Z molitvijo in z ljubeznijo je že marsiktera žena svojega moža pobiljšala.

b) Druga dolžnost keršanske žene je dolžnost do moža. Ta dolžnost žene do moža pa obstoji v tem, da je žena svojemu možu podložna. Bog sam jo je v to obsodil, ko je rekel: „Pod moževo oblastjo boš, in on bo črez te gospodoval.“ (I. Mojz. 3, 16.) In sv. apostel Pavelj uči: „Žene naj bodo svojim možem podložne, kakor je cerkev Kristusu podložna, zakaj mož je glava ženi, kakor je Kristus glava cerkvi.“ (Efež. 5, 22—24.) Podložne pa jim morate biti v vseh rečeh, samo nikdar v grehu ne. To si zapomnite možje, da veste, kdaj vam žena pokorščino odreči sme! In ktere so pa tiste reči, v kterih mora žena možu pokorščino skazovati?

α) Perva pokorščina žene do moža mora biti v zakonski postelji. „Žena nima oblasti črez svoje telo, ampak mož; ravno tudi mož, nima oblasti črez svoje telo, ampak žena“ (I. Kor. 7, 4.) uči sv. apostelj Pavelj. Smertni greh ima žena, ktera iz kljubovalnosti, in nevšečnosti, ali pa tudi le iz zopernosti svojemu možu zakonsko dolžnost odreče. Zakonska postelja vam mora sveta biti, edini namen vas mora pri tem voditi, otroke od Boga prejeti in jih pošteno izrežati, nikdar pa le samo sladnost in poželjivost. O gorje tistim zakonskim, pa še posebno tistim ženam, ki s svojo besedo ali z djanjem može zapeljujejo, da se zakonska postelja oskrnuje! Sodnji dan bo njih hudobije na svitlo pokazal.

β) Bodi žena! podložna svojemu možu s krotkostjo in poterpežljivostjo. Podložnost, ktero si ti keršanska žena dolžna svojemu možu, je sicer jarm, včasih prav težek jarm; ali ta lepa čednost podložnosti je ženam prirojena, je pa tudi kazalo drugih čednosti. Lehko in rada skloni svoj vrat v ta jarm, kterega jej je Bog naložil, ako se je naučila od Jezusa Kristusa krotkosti in ponižnosti; ker tako vživa sladkost in tisti mir, kterega je Bog dal njim, ki se ga boje. Ako s tako krotkostjo in blago vdanostjo, z ljubeznjivostjo in serčno prijaznostjo njemu streže, pridobila si bo njegovo serce, ga s svojim zgledom vedno na-se navezovala ter mu sladila njegovo življenje; zanesti pa se sme taka žena, da jo bo tudi mož ljubil in visoko spoštoval. So pa možje, ki s svojimi napakami neizrečeno žalijo vboge svoje žene; možje, ki s svojo sirovostjo in svojoglavnostjo toliko britkost delajo svojim ženam, da reve noč in dan zdihujejo in veliko terpijo. Ja, so možje, kterih noben jok in stok ne gane, jih nobena prošnja ne omeči, in se nikdar pobiljšati ne dajo. Kaj družega je storiti ubogi ženi, kakor

da se vsa poprime zadnjega in najboljšega pripomočka: keršanske poterpežljivosti.

(Dalje prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Knaflič Jak. je dobil faro Loče, č. g. Eder Jan. št. Peter v Lavant. dolini, in č. g. Baumann Franc je dobil kolgt. kanonikat v Strassburgu. — Za provizorje so postavljeni čč. gg. Formas Fr. v Bistrico pri Gradcu, Travnik Val. v Šteben pri Bekštanju, Fugger Franc v št. Marjeto pri Trušnjah, Einspieler Greg. v št. Jakob v rožni dolini. — Za kaplane pridejo čč. gg. Sirnik Jan. v Kotarče, Inanger Jan. v Motnico, Volavčnik Jan. v Velikovec in Matevžič Val. v Doberloves. — Umerli so čč. gg. župn. Matel Lor., Treiber Fr. in Aleš Edvard. R. I. P.

Lavantinska škofija. Č. g. Košar Janez je dobil faro št. Florijana v Doliču, č. g. Gostenčnik Pet. faro v Ročiči, č. g. Pučko A. je resigniral na faro št. Ilj. — Za provizorja gresta čč. gg. Janzekovič Lov. k sv. Jerneju v Razvanji in Ozmec Fr. k Materi božji v Vurbergu. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Sätler J. v št. Ilj v slov. gor., Pernat A. v Brežice, Hernah J. k sv. Marku pri Pt., Čagran J. k sv. Martinu pri Vurb., Kotnik J. v Kalobje. — Umerla št. čč. gg. O. M. Jurhman, minorit v št. Vidu in Šlander Mat. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. Komlanec Jan., gimn. katehet v Kočevji, je postal ob enem tudi začasen Kozlerjev beneficiat.

Teržaška škofija. Preloženi so naslednji duhovniki: Č. g. Ladavec Jak. gre v Karkavce za župnijskega oskerbnika; č. g. Andolšek je postavljen oskerbnik župnije v Munah; č. g. Mahnič Jan. gre za kaplana v Pregarje; č. g. Grubisa Jan. je izvoljen za župnika pri sv. Križu v Teržaški okolici.

Vabilo.

Prihodnje leto nastopi „Slovenski Prijatelj“ svoje 28. leto. Star je sicer že, pa pridobil si je za novo leto 1879 tudi novih moči. Gospoda moja! le berite, kar stoji spodej bolj v §. 1 in gotovo bote veseli.

„Slov. Prijatelj“ bode donašal:

§. 1. pridige za vse nedelje in praznike celega

leta, in kolikor bode prostor dopuščal tudi pridige za razne cerkvene slovesnosti, od kakega patrona, za sv. postni čas itd.

Te pridige je spisal in govoril slavni slovensk Štajerc, preč. g. France Cvetko. Ta gospod se je rodil 14. aprila 1789 v Dvornavi, v Ptujski slovenski fari sv. Petra in Pavlja. Ptujsko ljudsko šolo je z najboljšim vspehom doveršil, potem so ga pa stariši poslali na gimnazijo v Maribor, kjer je tudi jako dobro napredoval in bil poseben ljubljeneц prof. dr. Gottweisa, ki je v bistrem mladenču vzbudil ljubezen do pesništva. V knjižici izdani od dr. Murka: „Fabule in pesme Leopolda Volkmera“, nahajate se na koncu dve pesmi Cvetkovi, katerih ena opeva lepoto Štajerske dežele, druga pa dogodek iz življenja cesarja Franca.

Modroslovske šole je Cvetko obiskal v Gradcu, kjer se je posebno prikupil slavnemu zgodovinarju prof. A Schnellerju, ki je Cvetka v izverstnega zgodovinarja vzgojil.

Po doveršenih modroslovskih študijah stopi Cvetko v Graško bogoslovnico, kjer se je tudi v bogoslovskih naukih izmed vseh odlikoval. Kot bogoslovec drugega leta je bil od profesorja Schnellerja, ki je zarad bolezni moral svoja predavanja opustiti, zaznamovan za najsposobnejšega, ki bi ga mogel nadomestovati. In res je Cvetko potem predavanja Schnellerjeva tako izverstno nadaljeval, da ni le vseh podučevalcev obderžal, ampak še več jih je pridobil in celo častniki in uradniki so ga hodili poslušat. Kot bogoslovec štertlega leta je z enako dobrim vspehom nadomestoval na vseučilišču prof. dr. Wisenauerja iz cerkvenega prava.

Sv. mešni red je Cvetko prejel 18. sept. 1813, ter bil poslan za kaplana v Ljutomer. Koncu leta 1814. je bil predstavljen k sv. Lorencu v slovenskih goricah in 5. septembra 1821. k sv. Marjeti na Pesnici. Dne 11. januarja 1823 je postal župnik v Lembahu ter ob enem do leta 1826 osker-

boval Hočko dekanijo. Kot župnik Lembaški je bil Cvetko tudi komisar za izpite iz veronauka na gimnaziji Mariborski. Dvajset let je vestno oskerboval faro Lembaško; 4. aprila 1843 pa je postal mestni župnik in okrožni dekan v Ptujju, kjer je z veliko slovesnostjo obhajal sv. misijon v spomin na tisučletni obstanek Ptujjske fare. „Vse sosedne fare, ki so nekdanj spadale pod Ptujjsko faro, prišle so v procesiji na misijon in Cvetko je vsak dan s čudovito zgovornostjo pridigoval“. V burnih letih 1847 in 1848 je moral Cvetko zavoljo svojega trdnega značaja in cerkvenega duha v Ptujju veliko preterpeti in vsled tega je prosil za faro Ljutomersko, katero je dobil 30. julija 1848. Ondi je kot župnik in dekan pastiroval do 6. avgusta 1854 potem pa je stopil v pokoj ter zadnja leta preživel v Mariboru pri svojem vnuku, poznejšem stolnem dekanu, Jožefu Kostanjevcu. Umerl je 5. julija 1859 in je pokopan na pokopališču Mariborskem.

Najbolje priljubljen predmet je mu bila zgodovina, zraven pa se je marljivo bavil s slovenskimi jeziki; zlasti staroslovensko je dobro poznal. Slovenski učenjaki, ki so se za slovensko narečje zanimali, so ga večkrat obiskovali; z Dobrovskim in prof. Kuharskim je o slovenskih zadevah pismeno občeval. V Lembahu se je seznanil z nadvojvodom Jovanom, ki je imel v Pekrih, Lembaške fare, vinograd, in ostal je ž njim vedno v prijateljski zvezi.

Kot cerkven govornik je Cvetko tako slovel, da si je med duhovniki pridobil častno ime „slovenski Ciceron“. Svoje pridige je vselej napisal in se jih vestno naučil. Njegove rokopise pa je zadela navadna osoda slovenskih pisateljev, da so se po smerti raznesli in pokončali. Tukaj priobčene pridige so se slučajno rešile iz zapuščine rajnega J. Kostanjevca in so brez majhnih slovniških spremen čisto take, kakor jih je Cvetko sam napisal. Upam, da bo vsak priterdil, ki jih prečita, da bi bila škoda, ko bi se bile pogubile. Svoje posvetno premo-

ženje je Cvetko sporočil na sedem štipendij revnim slovenskim dijakom ter si tudi v tem obziru zagotovil blag spomin.

V Mariboru mesca novembra 1878.

Prof. Ivan Skuhala.

Posebne priporočbe toraj ni treba. Začele bojo te pridige izhajati prvo postno nedeljo.

§. 2. Šolske katekeze, ktere so se letos začele za take šolarje, katerim se že večí katekizem v roke poda, po katerem se morajo iz glave učiti. Te katekeze podaja tudi č. g. Mraz Tomaž, župnik v Vuhretu lavantinske škofije. Osnovane so po našem za avstrijanske šole predpisanem katekizmu. Jezik je otroškim potrebam primeren, jasen, lahko razumljiv, vselej slovniško pravilen in sveti reči dostojen.

§. 3. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerške, Ljubljanske, Goriške, Teržaške in Lavantinske.

§. 4. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila. Imenika tistih dekanij ali župnij, ki so družbeni denar poslali, ne more „Slov. Prijatelj“ donašati. To dela „Besednik“, ki vse denarne pošilatve, kakor so v Celovec došle, lepo po versti in imeni donaša. Naj si toraj tega tudi pogostoma naročajo, da tako rekoč pobotnico za poslani denar dobijo.

Še nektere prošnje:

1. Povsod se naročnina plačuje popred; naj se toraj tudi meni popred pošlje pred novim letom. Pervi list leta 1879 pošljem vsem sedanjim čč gg. naročnikom, pa lepo prosim, naj vsak, kdor „Slov. Prijatlja“ leta 1879 ni volje več sprejemati in plačevati, blagovoljno na nadpis zapiše besedo „retour“ in ga pošlje v Celovec nazaj. Tako vsaj vem, koliko iztisov potrebujem.

2. Mislim, da so čč. gg. naročniki po večletni skušnji prepričani, da zastran iztirjevanja naročnine nikomur sile ne delam, da čakam in čakam pri nekterih leta in leta. Veliko

naročnine mi je že po tem takim šlo v zgubo. Zatorej lepo prosim, naj dotični čč. gg. naročniki svoje dolgove vsaj enkrat poplačajo ali vsaj naznanijo, ali in kdaj jih mislijo poravnati.

3. Vsaka preselitev ktereга koli naročnika naj se mi naznani, da vem napis pre narediti, saj ni treba za to beliča plačati ne pri meni, ne na pošti, ako se odpert list pošlje. Jaz nisem dolžen, številke „Slov. Prijatlja“ po dva-trikrat pošiljati, poštnino plačevati, cele tečaje tergati in pomanjkljive narejati. Veliko manj časa in truda bi jaz imel, ako bi čč. gg. naročniki blagovolili v pismu, v katerem mi svojo preselitev naznanjajo, tudi pristaviti in povedati staro poštno postajo, po ktereј so dosedaj moj list dobivali.

Lepo prosim, da ostanete „Slov. Prijatlju“ dobri in zvesti prijatlji tudi leta 1879.

Dajem še slednjič na znanje, da imam še precej iztisov obširnih, občno pohvaljenih keršanskih nauk. Zvezki, ki jih imam so ti-le in veljajo:

Zvezek od „cerkvenih zapoved“, 21 tiskanih pol, velja 1 gold.

Zvezek od „ssv. zakramentov“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Zvezek od „blagoslovil“, 22 tiskanih pol, velja 1 gold. 20 kr.

Zvezek od keršanske pravice: „Varuj se hudega“ obsega 42 tiskanih pol, in velja 2 gold.

Zvezek od „Stori dobro“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Vsak zvezek je za se popolnoma celota in posebej mehko vezan.

Prosim, da si čč. gg. duhovniki podvizajo kupovati te izverstne keršanske nauke: Ne bode jim žal za denar — gotovo ne! — tudi imam še precej iztisov od moje knjige, od ktere lahko rečem, da mi ni še v roke prišla taka knjiga v

nobenem jeziku. „Jedro“ ali „ves keršanski nauk“ v 70 keršanskih naukih. Ta knjiga je tako-le osnovana: Najprej so drobno tiskani prašanja in odgovori, kakor se nahajajo v Ljubljanskem katekizmu. Potem je kratek „Vvod“, v katerem se stari že znaui kerš. nauk kratko ponavlja in novi za ta keršanski nauk odločeni naznanja. Sedaj pride „Razlaga“, ktera donaša dokaze iz sv. pisma, cerkvenih učnikov, zgodovine itd., vpleta vmes mične pripovedi, in serčne opomine, naj bi kristjani po teh naukih tudi živeli. Na koncu pride „Sklep.“

V „Jedru“ ne manjka nobene verske resnice; post. tudi od „Marijinega brezmadežnega spočetja“, „od papeževe nezmotljivosti“ itd. je tam govor.

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se ta knjiga dokaj lepo poda za kerš. nauke v cerkvi, za nedeljske šole, pa tudi za toliko potrebne in priporočane kateketične pridige. Ako pristaviš nov „Vvod“ iz nedeljskega ali prazniškega evangelija, imaš prav primerno pridigo in lahko v teku cerkvenega leta razlagaš ves nauk sv. katoliške cerkve.

Na Štajerskem je tudi prav pametna in hvalevredna navada, da kak priden deček s fanti, kako pridno dekle z deklicami keršanski nauk ob nedeljah ponavlja in sicer ob mrazu v kaki prostorni izbi, po letu pa v senci na vertu ali travniku. Takim pomagavcem čč. gg. kateketov bi bilo „Jedro“ velika pomoč. In res si je veliko duhovnikov v ta namen to knjigo že kupilo. Slednjič ni je skorej slovenske knjige, ktera bi za šolske darila tako pripravna in spodobna bila kakor „Jedro.“

Torej bodi „Jedro“ vsem duhovnikom, vsem keršanskim učiteljem in staršem, gospodarjem in gospodinjam serčno in goreče priporočeno!

Slednjič imam na prodaj tudi „Kazalo“ za vse zvezke obširnih keršanskih naukov, ktero pride čč. gg. naročnikom gotovo prav po godu. Velja 10 kr.

Tudi imam še nekaj iztisov „Šolskih katekez“, ktere je tako izverstno spisal č. g. župnik T. Mraz v Vuhredu. Obsegajo 15 pol in veljajo 1 gold.

„Slov. Prijatej“ za l. 1879 velja 4 gold.; naročnina naj se pošilja meni po nakaznicah. Z Bogom!

And. Einspieler,
založnik.

V Celovcu tudi na svitlo hodi

„Kärntner Volksstimme.“

Kakor nekdanj „Stimmen aus Innerösterreich“ in „Kärntner Blatt“, ravno tako v tem znanem duhu dela „Kärntner Volksstimme“ katoliško politiko. Katoliška politika pa meri na to, naj se Avstrija postavi na katoliško podlago, naj Avstrija deli enake pravice vsem narodom po znanih besedah: Enaka bremena — enake pravice.

Slovenski bratje! Katoličani smo mi Slovenci bili, smo in bomo; zatoraj sezimo si v roko in podpirajmo eden drugega po svoji moči! Naj nas ločijo gore, planine in reke, — v sercu smo ene misli, ene duše, ene ljubezni. Časi so za nas slovenske katoličane, posebno za nas na Koroškem, hudi in žalostni. Slovenci po Štajerskem, Kranjskem, Goriškem in Primorskem ne zapustite nas! **Kärntner Volksstimme**“ je edini časnik, ki na slovenski zemlji brani v nemškem jeziku proti nemškemu nasprotnikom predrage svetinje naše. Položite na oltar majke Slovenije nekaj goldinarjev na leto in pomagajte, da mi borivci na nemški meji ne obnemagamo! Lepo prosimo, naj se naroči, komur je Bog dal toliko, da se naročiti zamore! Z Bogom!

„Kärntner Volksstimme“ velja za celo leto po pošti 6 gld., za pol leta 3 gld., in za četert leta 1 gld. 50 kr.